

Εισαγωγή

Η ισότητα των φύλων συνιστά θεμελιώδες δικαίωμα καθώς και στοιχειώδη αξία για κάθε δημοκρατία που κατοχυρώνεται και συνταγματικά (άρθρα 4 και 116 του Συντάγματος). Οι πολιτικές για την ισότητα των φύλων έχουν στόχο την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη και την βέλτιστη χρησιμοποίηση των ανθρωπίνων πόρων συμβάλλοντας στην προώθηση της κοινωνικής συνοχής που αποτελεί κεντρική πολιτική ιδέα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στην κατεύθυνση αυτή η ένταξη της ισότητας των φύλων (gender mainstreaming) σε όλες τις δημόσιες πολιτικές και τα επίπεδα διακυβέρνησης αποτελεί στρατηγικό στόχο της Ευρωπαϊκής Ένωσης από το 1996 έτσι ώστε να επιταχυνθεί η ουσιαστική ισότητα ανάμεσα στα δύο φύλα.

Μηχανισμοί/Δομές Ισότητας των Φύλων:

-Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων (ΓΓΙΦ), ο κατεχοχόν αρμόδιος κυβερνητικός φορέας για τον σχεδιασμό, την υλοποίηση και την παρακολούθηση της εφαρμογής των πολιτικών για την ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών σε όλους τους τομείς¹. Η ΓΓΙΦ, ακολουθώντας τη διεθνή εμπειρία και έχοντας ως σκοπό την πραγματοποίηση της νομικής και ουσιαστικής ισότητας ανδρών και γυναικών στην Ελλάδα, αφενός αναπτύσσει αυτόνομες πολιτικές ισότητας των φύλων σε όλα τα πεδία πολιτικής, αφετέρου παρεμβαίνει οριζόντια σε όλο το εύρος της δημόσιας πολιτικής (αναπτύσσοντας θεσμικές συνεργασίες), ώστε να αντιμετωπιστούν οι έμφυλες διακρίσεις σε κάθε πεδίο άσκησης πολιτικής.

-Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας (ΚΕΘΙ), νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου που λειτουργεί υπό την εποπτεία του Υπουργείου Εσωτερικών, συστάθηκε και λειτουργεί από το 1994. Ενεργοποιείται δυναμικά στην προώθηση των γυναικών σε όλους τους τομείς της κοινωνικής, πολιτικής και οικονομικής ζωής και έχει ως κύριο στόχο να συμβάλει καθοριστικά στην εξάλειψη των διακρίσεων κατά των γυναικών. Διεξάγει έρευνες, εκπονεί μελέτες και πραγματοποιεί εθνικά και ευρωπαϊκά προγράμματα δράσης σε θέματα ισότητας των φύλων².

-Συνήγορος του Πολίτη, Ανεξάρτητη Αρχή με κύρια αποστολή να διαμεσολαβεί μεταξύ της δημόσιας διοίκησης και των πολιτών για την προστασία των δικαιωμάτων τους, την τήρηση της νομιμότητας και την καταπολέμηση της κακοδιοίκησης. Από το 2010 είναι

¹ <http://www.isotita.gr/>

² <https://kethi.gr/>

και φορέας για την παρακολούθηση και προώθηση της εφαρμογής, στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα, της αρχής των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης ανεξαρτήτως φύλου, φυλής, χρώματος, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, γενεαλογικών καταβολών, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας ή χρόνιας πάθησης, ηλικίας, οικογενειακής ή κοινωνικής κατάστασης, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας ή χαρακτηριστικών φύλου³.

-Τομέας Ισότητας ΕΝΠΕ (Ένωσης Περιφερειών)⁴.

-Επιτροπή Ισότητας ΚΕΔΕ (Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδος)⁵.

-Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ του Υπουργείου Εσωτερικών για την υλοποίηση των συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων που αφορούν στις αρμοδιότητες του Υπουργείου.

-Τα 14 Συμβουλευτικά Κέντρα Γυναικών της ΓΓΙΦ στους Δήμους των πρωτεύουσών των Περιφερειών και στον Πειραιά (έργο που χρηματοδοτήθηκε από πόρους ΕΣΠΑ 2007-2013): Αθήνα, Πειραιάς, Ηράκλειο, Λαμία, Πάτρα, Τρίπολη, Ιωάννινα, Κέρκυρα, Κομοτηνή, Λάρισα, Μυτιλήνη, Ερμούπολη, Θεσσαλονίκη και Κοζάνη.

-Τα 25 Συμβουλευτικά Κέντρα Γυναικών των Δήμων (Αλεξανδρούπολη, Άρτα, Ζάκυνθος, Καβάλα, Καλαμάτα, Κεφαλονιά, Κόρινθος, Πρέβεζα, Πύργος, Ρέθυμνο, Τρίκαλα, Χίος, Βέροια, Σέρρες, Κατερίνη, Φλώρινα, Καστοριά, Περιστερί, Φυλή, Χαλάνδρι, Κερατσίνι-Δραπετσώνα, Θήβα, Χαλκίδα, Ρόδος, Κως) (έργο που χρηματοδοτήθηκε από πόρους ΕΣΠΑ 2007-2013).

-Οι 19 ξενώνες φιλοξενίας γυναικών-θυμάτων βίας των Δήμων (Ηράκλειο, Ιωάννινα, Κέρκυρα, Κομοτηνή, Λάρισα, Λέσβος, Πάτρα, Τρίπολη, Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Πειραιάς, Κοζάνη, Λαμία, Ρόδος, Αγρίνιο, Βόλος, Χανιά, Αχαρνές, Εύοσμος-Κορδελιό) και τους 2 αναβαθμισμένους ξενώνες του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΕΚΚΑ) σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη (έργο που χρηματοδοτήθηκε από πόρους ΕΣΠΑ 2007-2013).

- Η 24ωρη τηλεφωνική γραμμή SOS 15900, πανελλαδικής εμβέλειας, για την παροχή άμεσης βοήθειας, τηλεφωνικής συμβουλευτικής και ενημέρωσης σε έκτακτα και επείγοντα περιστατικά βίας.

Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2016-2020 (ΕΣΔΙΦ)

Το βασικό πλαίσιο των πολιτικών ισότητας μεταξύ γυναικών και ανδρών στην Ελλάδα καθορίζεται από το «Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων (ΕΣΔΙΦ) 2016-2020»⁶, το οποίο διαμορφώθηκε από τη ΓΓΙΦ μέσα από μια διαδικασία διερεύνησης αναγκών και διαβούλευσης με γυναίκες και άνδρες εμπειρογνώμονες σε θέματα ισότητας,

³ <https://www.synigoros.gr>

⁴ <http://www.enpe.gr/enpe/tomeas-isotitas-enpe.aspx>

⁵ <https://www.kedke.gr>

⁶ <http://www.isotita.gr/ethniko-programma-drasis/>

εκπροσώπους της κοινωνίας πολιτών, της ακαδημαϊκής κοινότητας, της πολιτικής και της Δημόσιας Διοίκησης.

Το ΕΣΔΙΦ είναι εθνικής εμβέλειας, λαμβάνει υπόψη τις ιδιαίτερες συνθήκες και ανάγκες που προέκυψαν την περίοδο της οικονομικής κρίσης και οι στρατηγικοί στόχοι που τέθηκαν για τη νέα περίοδο είναι οι εξής:

-Η προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των γυναικών, με έμφαση στις ευπαθείς ομάδες πληθυσμού και τις γυναίκες μετανάστριες και γυναίκες πρόσφυγες ,

-Η πρόληψη και αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών στην οικογένεια, την εργασία και την κοινωνία,

-Η στήριξη της απασχόλησης των γυναικών και η άρση των συνεπειών της μείωσης της ανδρικής απασχόλησης όσον αφορά στις έμφυλες ταυτότητες και τις σχέσεις των δύο φύλων,

-Η προώθηση της ισότητας στην εκπαίδευση, τον πολιτισμό, τα μέσα ενημέρωσης και τον αθλητισμό,

-Η άρση των έμφυλων ανισοτήτων στην υγεία,

-Η ισόρροπη συμμετοχή των γυναικών στα κέντρα λήψης αποφάσεων.

Νέα Προγραμματική Περίοδος 2014-2020

Με τη νέα Προγραμματική περίοδο εξασφαλίστηκε η συνέχιση και ενίσχυση των 61 δομών του Πανελλαδικού Δικτύου της ΓΠΦ για την αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών (συμβουλευτικά κέντρα, ξενώνες φιλοξενίας κλπ) με την ένταξη και της εργασιακής συμβουλευτικής στις υπηρεσίες που παρέχει το Δίκτυο και τη συνεχή επιμόρφωση των στελεχών/συμβούλων σε θέματα που άπτονται των ειδικοτήτων και αρμοδιοτήτων τους να αποτελούν κεντρικής σημασίας δράσεις. Δεδομένης της διασποράς του δικτύου Δομών σε όλη τη Χώρα (σε 37 Δήμους), γίνεται αντιληπτό πως μια αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών αφορά στις τοπικές κοινωνίες και είναι προς όφελός τους.

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΕΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ - ΠΟΡΝΕΙΑ

Δυνάμει της υπ' αριθμ. 807/31-3-2017 ΑΔΑ Ω4Ζ3465ΧΘ7-ΨΥ8 απόφασης της Γενικής Γραμματέα Ισότητας των Φύλων συγκροτήθηκε Ο.Δ.Ε. για την χάραξη εθνικής στρατηγικής, την επεξεργασία και διατύπωση προτάσεων και νομοθετικών παρεμβάσεων, που θα προστατεύουν τις γυναίκες από τη βία και την εκμετάλλευση της πορνείας και για τη μελέτη του σκανδιναβικού νομοθετικού μοντέλου αντιμετώπισης της πορνείας και την επεξεργασία και διατύπωση συναφών προτάσεων και νομοθετικών παρεμβάσεων.

Στην ανωτέρω Ο.Δ.Ε. συμμετείχαν τα ακόλουθα πρόσωπα:

1. Κωνσταντίνος Κονδυλογιάννης του Κλεάρχου, Δικηγόρος – Διαπιστευμένος Διαμεσολαβητής, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό στο Γραφείο της Γενικής Γραμματέα Ισότητας των Φύλων ΥΠ.ΕΣ., ως Πρόεδρος,
2. Δήμητρα Πατσουράκη του Κωνσταντίνου, Εισαγγελέας Πρωτοδικών, ως μέλος,
3. Ελισάβετ Συμεωνίδου – Καστανίδου του Λαζάρου, Καθηγήτρια Ποινικού Δικαίου Α.Π.Θ., ως μέλος,
4. Αθανασία Συκιώτου του Πέτρου, Επίκουρη Καθηγήτρια Νομικής Σχολής Δ.Π.Θ., ως μέλος,
5. Ηρακλής Μοσκόφ του Κωνσταντίνου, Εθνικός Εισηγητής για την Καταπολέμηση της Εμπορίας Ανθρώπων Υπουργείου Εξωτερικών, ως μέλος,
6. Κυριακή Παναγιωτοπούλου του Πέτρου, Δικηγόρος, Ειδική Σύμβουλος στο Γραφείο του Υπουργού Εσωτερικών, ως μέλος,
7. Γεώργιος Καρανικόλας του Βύρωνα, Ειδικός Συνεργάτης στο Γραφείο Αναπληρωτή Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων,
8. Μυρτώ Χατζήνα του Πέτρου, Δικηγόρος – Εγκληματολόγος, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό στο Γραφείο της Γενικής Γραμματέα Ισότητας των Φύλων ΥΠ.ΕΣ., ως μέλος,
9. Ελένη Τάτση του Χρήστου, Κοινωνιολόγος, Προϊσταμένη του Τμήματος Συμβουλευτικών Υπηρεσιών της Γ.Γ.Ι.Φ. ΥΠ.ΕΣ., ως μέλος,
10. Αμαλία – Σταματίνα Σαρρή του Δημητρίου, Νομικός, Υπάλληλος του Τμήματος Συμβουλευτικών Υπηρεσιών της Γ.Γ.Ι.Φ. ΥΠ.ΕΣ., ως μέλος,
11. Αντώνιος Λιανός του Αθανασίου, Υπάλληλος του Τμήματος Ευρωπαϊκής και Διεθνούς Συνεργασίας της Γ.Γ.Ι.Φ. ΥΠ.ΕΣ., ως μέλος,
12. Βασίλειος Κερασιώτης του Ευαγγέλου, Δικηγόρος, ως μέλος,
13. Μαρία Καλαιτζίδου του Ηλία, Αστυνομός Α΄, ως μέλος, με αναπληρωτή της τον Σπυρίδωνα Μπράτσικα του Σάββα, Αστυνομό Α΄,
14. Βασιλική Σαράντη του Γεωργίου, Εμπειρογνώμων Σύμβουλος Β΄ Υπουργείου Εξωτερικών, ως μέλος,
15. Μαρία - Ευανθία Ιωάννου του Ανδρέα, Δικηγόρος, ως μέλος,
16. Μαρία Μουδάτσου του Επιφανίου, Δικαστική Ψυχολόγος, ως μέλος,
17. Αικατερίνη Παπαθεοδώρου του Ευαγγέλου, Νομικός, ως μέλος,
18. Ιωάννα Μαγγανάρα του Θεοδώρου, Πρόεδρος της Διεθνούς Ένωσης Γυναικών, ως μέλος,

19. Άννα Καραμάνου του Αντωνίου, Πολιτική Επιστήμων, τ. Ευρωβουλευτρια, ως μέλος,

20. Χρυσή Σφάνδου – Κιμινού του Σταύρου, Νομικός, Πρόεδρος της Ένωσης Ελληνίδων Νομικών, ως μέλος,

21. Ιωάννα Στεντούμη του Ιωάννη, Δικηγόρος, ως μέλος.

Χρέη γραμματέα εκτέλεσε η κα Ελένη Τάτση του Χρήστου, Κοινωνιολόγος, Προϊσταμένη του Τμήματος Συμβουλευτικών Υπηρεσιών της Γ.Γ.Ι.Φ. ΥΠ.ΕΣ.

Διεξήχθησαν πέντε συνεδριάσεις της Ο.Δ.Ε., στις οποίες προσκλήθηκαν και επισκέπτες ομιλητές με ανάπτυξη εισηγήσεων, συντάχθηκαν τα σχετικά πρακτικά συνεδριάσεων, ενώ οι εργασίες διήρκεσαν μέχρι τα τέλη του 2017.

Κατά τις θέσεις των μελών της ανωτέρω Ο.Δ.Ε. κατά πλειοψηφία:

Η αντιμετώπιση του θέματος της νομοθεσίας και της χάραξης εθνικής στρατηγικής για την καταπολέμηση της πορνείας, πρέπει να στοχεύει στον δομικό και λειτουργικό επαναπροσδιορισμό της έννοιας της πορνείας και στην διαμόρφωση μιας νέας κουλτούρας στην ελληνική κοινωνία που δεν θα την αντιμετωπίζει ως «επιλογή», αλλά ως μορφή βίας - σε όλες της τις μορφές – στο σώμα και την ψυχή των γυναικών και καταπάτηση της ανθρώπινης αξιοπρέπειας. Η θεμελιακή αρχή ότι το σώμα δεν είναι «εμπόρευμα» άρα δεν μπορεί να πωλείται, αποτελεί, τη βασική παράμετρο που καθορίζει ότι η πορνεία δεν μπορεί να θεωρείται επάγγελμα ή δραστηριότητα από «ελεύθερη επιλογή».

Η θεώρηση αυτή υιοθετείται και από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (Ε.Κ.) που ενέκρινε με (μη δεσμευτικό) ψήφισμα του το Φεβρουάριο του 2014, με 343 ψήφους υπέρ και 193 κατά, το «σκανδιναβικό μοντέλο» περιορισμού της ζήτησης για πορνεία, σύμφωνα με το οποίο η παροχή υπηρεσιών sex μπορεί να είναι μεν νόμιμη, αλλά ο αποδέκτης της υπηρεσίας διώκεται.

Το ψήφισμα θεωρεί την πορνεία παραβίαση ανθρωπίνων δικαιωμάτων και προσβολή της αξιοπρέπειας είτε πρόκειται για 'πορνεία από εξαναγκασμό' είτε για εκούσια συνεύρεση: « (...) Μορφή βίας κατά των γυναικών και καταστρατήγηση της ανθρώπινης αξιοπρέπειας και της ισότητας των δύο φύλων.

Η πορνεία και η σεξουαλική εκμετάλλευση γυναικών και κοριτσιών αποτελούν μορφές βίας και ως τέτοιες συνιστούν εμπόδιο στην ουσιαστική ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών.

Η εκμετάλλευση των γυναικών στη βιομηχανία του σεξ αποτελεί ταυτόχρονα αιτία και συνέπεια της ανισότητας των φύλων, διαιωνίζοντας την άποψη ότι το σώμα των γυναικών και των κοριτσιών δύναται να διατίθεται προς πώληση.

Η πορνεία συνιστά μια πολύ προφανή και παντελώς απεχθή παραβίαση της ανθρώπινης αξιοπρέπειας. Δεδομένου ότι στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων γίνεται σαφής αναφορά στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έχει καθήκον να υποβάλλει εκθέσεις σχετικά με την πορνεία στην Ε.Ε. και να εξετάζει τρόπους με τους οποίους μπορούν να ενισχυθούν από την άποψη αυτή η ισότητα των φύλων και τα ανθρώπινα δικαιώματα (Απόσπασμα από την Αιτιολογική Έκθεση).

Η εισηγήτρια της πρότασης Mary Honeyball (UK) , εκπρόσωπος τότε του κόμματος των σοσιαλιστών σε άρθρο της στη Huffington Post αναφέρει χαρακτηριστικά:

«Πιστεύω ότι είναι ελάχιστες οι γυναίκες, οι οποίες εμπλέκονται στην πορνεία από ελικρινή επιλογή. Οι εργαζόμενες στην αγορά του sex τείνουν να εισέρχονται στην αγορά εργασίας σε πολύ μικρή ηλικία και προέρχονται από μη προνομιούχα περιβάλλοντα. Πολλές έχουν υποστεί κάποιου είδους κακοποίηση ή κάνουν χρήση ουσιών. Επιπλέον, καθίσταται ολοένα και πιο πιθανό το ενδεχόμενο να προέρχονται από οικονομικά πάσχουσες ευρωπαϊκές χώρες – οικονομικά ευάλωτες . Δεν πρόκειται απλώς για ακόμα ένα επάγγελμα».

Επίσης, σχετικά με το περιεχόμενο της πρότασης της που τελικά ψηφίστηκε από το Ε.Κ., η Mary Honeyball επισήμανε:

«Αντί για τη νομιμοποίηση -που αποδείχτηκε καταστροφική για την Ολλανδία και τη Γερμανία- χρειαζόμαστε μια πιο ευέλικτη προσέγγιση όσον αφορά την πορνεία, που θα τιμωρεί τους άνδρες που αντιμετωπίζουν ως εμπόρευμα το σώμα της γυναίκας και όχι τα άτομα που αναγκάζονται να προσφέρουν σεξουαλικές υπηρεσίες» και πρόσθεσε: «Στέλνουμε ένα ισχυρό μήνυμα ότι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο φιλοδοξεί να συγκρουστεί μετωπικά με την πορνεία, αντί να τη δεχτεί ως γεγονός της ζωής».

Κλειδί αυτής της προσέγγισης που υιοθετήθηκε τελικά και από το Ε.Κ., είναι η μείωση της ζήτησης μετατοπίζοντας το ποινικό βάρος στον πελάτη:

Το Ε.Κ. δηλαδή θεωρεί ότι ένας από τους καλύτερους τρόπους καταπολέμησης της πορνείας και της εμπορίας των γυναικών και των κοριτσιών είναι το λεγόμενο «σκανδιναβικό μοντέλο», που ακολουθείται από τη Σουηδία, την Ισλανδία και τη Νορβηγία και άλλες χώρες (π.χ. Γαλλική νομοθεσία).

Στις χώρες αυτές, η πορνεία εκλαμβάνεται ως παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ως μορφή βίας κατά των γυναικών. Κυρώσεις επιβάλλονται σε αυτούς που αγοράζουν σεξουαλικές υπηρεσίες και όχι στα εκδιδόμενα άτομα.

Στο ψήφισμα τονίζεται, επίσης, ότι η αγορά σεξουαλικών υπηρεσιών από εκδιδόμενα άτομα κάτω των 21 ετών πρέπει να συνιστά εγκληματική πράξη σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση και επισημαίνεται ότι οι χώρες της Ε.Ε. θα πρέπει να κινητοποιήσουν τα αναγκαία μέσα και εργαλεία για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και της σεξουαλικής εκμετάλλευσης, αλλά και για την καλύτερη προστασία των θυμάτων.

Τέλος, το Ψήφισμα του Ε.Κ. καλεί τις εθνικές αρχές να χαράξουν στρατηγικές εξόδου των γυναικών από την πορνεία και να τις βοηθήσουν να βρουν εναλλακτικούς τρόπους βιοπορισμού, τόσο με πολιτικές για τη μείωση της φτώχειας που οδηγεί γυναίκες και παιδιά στην πορνεία, όσο και με τη βελτίωση των εκπαιδευτικών συστημάτων.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΜΟΝΤΕΛΑ.

A. ΣΟΥΗΔΙΚΟ ΜΟΝΤΕΛΟ:

«Ένα πρόσωπο, το οποίο αποκτά μια περιστασιακή σεξουαλική σχέση έναντι αμοιβής, καταδικάζεται για αγορά σεξουαλικής υπηρεσίας, σε πρόστιμο ή σε φυλάκιση για ένα έτος κατ' ανώτατο όριο. Η διάταξη της πρώτης παραγράφου ισχύει επίσης εάν η πληρωμή υποσχέθηκε ή δόθηκε από άλλο πρόσωπο» (*«Chapter 6 On Sexual Crimes, Section 11: A person who, otherwise than as previously provided in this Chapter, obtains casual sexual relations in return for payment, shall be sentenced for purchase of sexual services to a fine or imprisonment for at most one year. What is said in the first paragraph applies also if the payment has been promised or given by someone else» (Law 2011:517).*

Την 1η Ιανουαρίου 1999, η Σουηδία έγινε η πρώτη χώρα στον κόσμο που εισήγαγε νομοθεσία για την ποινικοποίηση της αγοράς σεξουαλικών υπηρεσιών, ως μέρος νομοσχεδίου για τη βία κατά των γυναικών. Η κυρίαρχη πεποίθηση για την επιλογή αυτή, ήταν ότι η προσφορά σεξουαλικής υπηρεσίας καθιστά τον πωλητή θύμα ανισότητας των φύλων, και ότι η πλειοψηφία τουλάχιστον όσων το επιλέγουν, δεν το κάνουν με την ελεύθερη βούλησή τους. Στην αντίληψη του σκανδιναβικού μοντέλου, η πορνεία είναι αποτέλεσμα κοινωνικής, πολιτικής και οικονομικής ανισότητας στην οποία υποβάλλονται οι γυναίκες λόγω της κοινωνικής ευαλωτότητάς τους. Σε κάθε περίπτωση, πρέπει να διευκρινιστεί ότι η απαγόρευση της πορνείας στη Σουηδία, δεν προέκυψε τη δεκαετία του '90, αλλά αντίθετα υπήρχε ήδη η συζήτηση από το 1970, καθώς ήδη από τότε θεωρούνταν ότι οι ιδέες της ελευθερίας του ατόμου και της ισότητας των φύλων ήταν αδύνατο να συμβαδίσουν με την έννοια της πορνείας. Ταυτόχρονα με την ποινικοποίηση, ιδρύθηκαν δομές κοινωνικών υπηρεσιών στις σημαντικές πόλεις της Σουηδίας, όπου πελάτες σεξουαλικών υπηρεσιών γίνονται πλέον δεκτοί, ώστε να αποκτήσουν κίνητρα αλλαγής σεξουαλικής συμπεριφοράς. Το Εθνικό Συμβούλιο Υγείας και Πρόνοιας το 2012 κατέληξε ότι αυτοί που συμμετείχαν στις εν λόγω δομές, μείωσαν μεταξύ άλλων καταχρήσεων, την επονομαζόμενη 'διαταραχή υπερ-σεξουαλικότητας'. Αναγκαία φυσικά για τη μείωση της πορνείας, σύμφωνα με την ανωτέρω αναφορά του Υπουργείου Δικαιοσύνης, είναι μεταξύ άλλων, η ψυχολογική υποστήριξη και θεραπεία των ανθρώπων που απασχολούνται στην πορνεία, ώστε να απομακρυνθούν από αυτήν.

Συνεκτιμώντας την ευρεία χρήση του Internet αλλά και τη διεθνοποίηση του φαινομένου της εμπορίας ανθρώπων και τη συγκρότηση υπερεθνικών εγκληματικών δικτύων, είναι όντως δύσκολη η εκτίμηση των αληθινού αριθμού των εμπλεκόμενων. Ωστόσο, η εικόνα για την πορνεία του δρόμου είναι ότι έχει μειωθεί κατά το ήμισυ, ενώ ήταν στα ίδια μεγέθη στις πρωτεύουσες Νορβηγίας, Δανίας και Σουηδίας πριν την

απαγόρευση. Το 2008 στη Νορβηγία και στη Δανία, η πορνεία στο δρόμο είχε υπολογιστεί ότι ήταν τριπλάσια από ότι στη Σουηδία, αν και στη Σουηδία ο πληθυσμός είναι μεγαλύτερος. Στη Νορβηγία, μετά το 2009, που εισήγαγε γενική απαγόρευση της αγοράς σεξουαλικών υπηρεσιών, η πορνεία στο δρόμο μειώθηκε δραματικά. Η αύξηση των μεταναστριών γυναικών και της παροχής διαδικτυακών υπηρεσιών που καταγράφηκαν και στη Σουηδία, είναι μη συγκρίσιμες, σε σχέση με την αντίστοιχη αύξηση των άλλων δύο χωρών.

Υπάρχει η εκτίμηση ότι η εμπορία ανθρώπων είναι σημαντικά μικρότερη στη Σουηδία από ότι στις υπόλοιπες Σκανδιναβικές χώρες. Αστυνομικοί αξιωματούχοι δηλώνουν ότι η Σουηδία είναι μία αγορά λιγότερο ελκυστική για τα κυκλώματα: ο αριθμός των πιθανών πελατών έχει μειωθεί και είναι περισσότερα τα μέρη με τη διακινδύνευση της αστυνομικής επιτήρησης.

Έρευνες που διεξήχθησαν στον πληθυσμό πριν και μετά την απαγόρευση αποτύπωσαν μία αλλαγή συμπεριφοράς σε σχέση με την αγορά σεξουαλικής υπηρεσίας, που χρονικά συμπίπτει με την ποινικοποίηση. Αυτή η αλλαγή αποτυπώνει μία σημαντική επίδραση της απαγόρευσης, δεδομένου του ότι η υποστήριξή της είναι μεγαλύτερη μεταξύ των νέων ανθρώπων. Συγκεκριμένα, και στις τρεις έρευνες που ακολούθησαν την ποινικοποίηση, περισσότερο από 70% είχε θετική άποψη για το μέτρο. Η τελευταία έρευνα, του 2014, έδειξε ότι 72% του κοινωνικού συνόλου, ήταν υπέρ του μέτρου, αν και αναγνωρίζει ότι τα τελευταία 15 χρόνια αναπτύχθηκε ο τομέας του διαδικτύου, ο οποίος εξέλιξε περαιτέρω το φαινόμενο – όχι όμως μόνο στη Σουηδία αλλά και σε χώρες όπου η αγορά σεξουαλικών υπηρεσιών είναι νόμιμη. Οι αρχές όμως που μελετούν τις διαδικτυακές διαφημίσεις συνοδών, η αστυνομία και αρχές που εργάζονται στο πεδίο, επισημαίνουν ότι ένα πρόσωπο συχνά εμφανίζεται σε περισσότερες διαφημίσεις, ενώ το 2008 υπολογίστηκε ότι στη Σουηδία μόλις 247 γυναίκες και 57 άντρες παρέχουν διαδικτυακά σεξουαλικές υπηρεσίες. Το 2015, αν και παρατηρείται αρκετά μεγαλύτερος αριθμός ιστοσελίδων, διευκρινίζεται ότι ο αριθμός των προσώπων είναι πάντα πολύ μικρότερος.

Μέχρι τώρα δεν έχει διαφανεί ότι η πορνεία έγινε 'υπόγεια', δημιουργώντας επιδείνωση των συνθηκών ζωής και εργασίας των εκδιδομένων. Αντίθετα αναφέρεται ότι οι αγοραστές των σεξουαλικών υπηρεσιών έχουν γίνει πιο προσεκτικοί με το φόβο ότι αν γίνουν βίαιοι, η εκδιδόμενη θα καταγγείλει το συμβάν, έχοντας πλέον καλύτερες σχέσεις με τις αρχές και τους/τις κοινωνικούς λειτουργούς. Επίσης από την απαγόρευση και εξής δεν έχει υπάρξει ανθρωποκτονία προσώπου, που πουλάει σεξουαλικές υπηρεσίες στη Σουηδία. Σε έρευνα στη Νορβηγία μετά την ποινικοποίηση του 2009, αναδεικνύεται ότι εγκλήματα βίας κατά των εκδιδομένων, όπως βιασμοί και σωματικές επιθέσεις, μειώθηκαν τουλάχιστον κατά το ήμισυ.

Σε έρευνα του 2008, μέρος των ερωτηθέντων ανδρών, ανέφεραν ότι η απαγόρευση τους απέτρεψε από την αγορά σεξουαλικών υπηρεσιών. Το 2008, σε έρευνα του Σκανδιναβικού Ινστιτούτου Φύλου, φάνηκε ότι οι αγοραστές σεξουαλικών υπηρεσιών στη Σουηδία έχουν μειωθεί σημαντικά σε σύγκριση με αντίστοιχη έρευνα του 1996 - από το 13,6% στο 7,9%. Και στις δύο έρευνες, είχαν ερωτηθεί 2.500 άτομα, μεταξύ 18 και 74 ετών.

Είναι αξιοσημείωτο, ότι η μείωση της ζήτησης σεξουαλικών υπηρεσιών, γίνεται αποδεκτή ακόμη και από τους πολέμιους της ποινικοποίησης του εν δυνάμει πελάτη.

Μεταξύ άλλων και το συναφές νορβηγικό νομοθετικό πλαίσιο, οδηγεί στο συμπέρασμα ότι η ποινικοποίηση του πελάτη, έχει, όπως και στη Σουηδία, μειώσει τη ζήτηση και έχει κάνει τη χώρα λιγότερο ελκυστική για τους δράστες της εμπορίας ανθρώπων.

Οι σουηδικές πολιτικές πορνείας είναι ιδιαίτερα καινοτόμες. Στηρίζουν σταθερά θεμελιώδεις αρχές, όπως ότι:

- Η πορνεία αποτελεί σοβαρό εμπόδιο στην ισότητα των φύλων.
- Η πορνεία είναι ένα σοβαρό πρόβλημα που είναι επιβλαβές για την εκδιδόμενη γυναίκα ή το εκδιδόμενο ανήλικο, αλλά και στην κοινωνία γενικότερα.
- Η πορνεία είναι ανδρική σεξουαλική βία εναντίον των γυναικών, στοχευμένη ειδικά σε αυτές που είναι οικονομικά, φυλετικά ή εθνικά περιθωριοποιημένες / καταπιεσμένες.
- Η πορνεία είναι ασυμβίβαστη με τις διεθνώς αποδεκτές αρχές των δικαιωμάτων του ανθρώπου: την αξιοπρέπεια και την αξία του ανθρώπου, καθώς και τα ίσα δικαιώματα των ανδρών και γυναικών.
- Η πορνεία είναι ένα έγκλημα που αφορά το φύλο: η πλειονότητα των θυμάτων είναι γυναίκες και κορίτσια, αν και πολλοί νέοι άνδρες και αγόρια πέφτουν επίσης θύματα.
- Η εξάλειψη της ζήτησης ως βασικής αιτίας της πορνείας είναι ο ακρογωνιαίος λίθος της Σουηδικής πολιτικής. Εάν οι άνδρες δεν θεωρούσαν ότι είχαν το δικαίωμα στην αγορά και σεξουαλική εκμετάλλευση γυναικών και παιδιών, η πορνεία και η εμπορία ανθρώπων για σεξουαλικούς σκοπούς δεν θα υπήρχε.
- Η πορνεία και η εμπορία ανθρώπων για σεξουαλικούς σκοπούς θεωρούνται θέματα που δεν μπορούν και δεν πρέπει να χωριστούν. Είναι επιβλαβείς πρακτικές και συνδέονται εγγενώς.
- Όλες οι μορφές νομικών ή πολιτικών μέτρων που νομιμοποιούν τις διάφορες δραστηριότητες πορνείας, όπως οι οίκοι ανοχής, ή που αποποινικοποιούν τους δράστες της βιομηχανίας της πορνείας, συμπεριλαμβανομένων των μεταφορέων, των διακινητών και των αγοραστών, αποτελούν απειλές για την ισότητα των φύλων και τα δικαιώματα των γυναικών και των κοριτσιών να ζουν χωρίς βία.
- Η νομιμοποίηση της πορνείας δυνητικά εξομαλύνει αναπόφευκτα μια ακραία μορφή βίας, τις διακρίσεις λόγω φύλου και την ενίσχυση της ανδρικής κυριαρχίας επί των γυναικών (βλ. Επίσης: κυβερνητικό νομοσχέδιο, Kvinnofrid (1997/98: 55 - Βία κατά των γυναικών).

B. Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΣΚΑΝΔΙΝΑΒΙΚΟΥ ΜΟΝΤΕΛΟΥ ΣΤΙΣ ΑΛΛΕΣ ΧΩΡΕΣ.

Ο ΓΑΛΛΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ:

Η Εφαρμογή του Σουηδικού Νόμου, που έφερε μια σημαντική αλλαγή στη φιλοσοφία της αντιμετώπισης της πορνείας, όπως είναι λογικό, προκάλεσε αντιδράσεις θετικές κι αρνητικές, άνοιξε συζητήσεις σε νέα βάση και επηρέασε άλλες χώρες στην Ευρώπη, και όχι μόνο, να αλλάξουν τη νομοθεσία τους (Νορβηγία, Ισλανδία, Καναδάς και πρόσφατα, το 2016 και η Γαλλία).

Ο νόμος (στα πρότυπα του σουηδικού μοντέλου) που ψηφίστηκε στη Γαλλία τον Απρίλιο του 2016 έχει την αποδοχή της μεγάλης πλειοψηφίας των πολιτικών δυνάμεων.

Πρόκειται για έναν εκτεταμένο νόμο για την πορνεία, ο οποίος προβλέπει με ισόρροπο τρόπο, αφενός, μέτρα πρόληψης και υποστήριξης για τα θύματα και, αφετέρου, μέτρα καταπολέμησης της πορνείας, ιδίως με την υποβολή κυρώσεων στους πελάτες. Η γαλλική νομοθεσία με το νόμο αυτό ενσωματώνει πλήρως την αρχή, ότι η πορνεία αποτελεί μορφή βίας και επομένως εναπόκειται στις δημόσιες αρχές να αντιμετωπίσουν αυτό το πρόβλημα.

Σκοπός του νέου νομοθετικού πλαισίου είναι η προστασία των θυμάτων, η απαγόρευση της σεξουαλικής εκμετάλλευσης και η αποφυγή οποιασδήποτε εισόδου στην πορνεία. Ο νόμος προβλέπει την προστασία, την υποστήριξη, την πολιτική εξόδου από την πορνεία, προσφέροντας στα θύματα μια σειρά πολιτικών όπως:

- δυνατότητα προστασίας των αλλοδαπών θυμάτων, με διάφορα μέτρα, όπως παροχή προσωρινής άδειας διαμονής κλπ,
- προστασία των μαρτύρων των θυμάτων και των κατηγορούμενων (σε περιπτώσεις που συμβάλλουν με τη μαρτυρία τους στην αποκάλυψη της αλήθειας),
- πρόσβαση στην διεκδίκηση αποζημίωσης, για ζημιές που τους προκλήθηκαν,
- δυνατότητα κοινωνικής και επαγγελματικής ένταξης, μέσα από ειδικά προγράμματα,
- δυνατότητα διαγραφής των φορολογικών οφειλών κλπ..

Η καταπολέμηση της πορνείας στη Γαλλία γνώρισε μια σημαντική καμπή με την ψήφιση του νόμου της 13ης Απριλίου 2016. Η νομοθεσία αυτή αποσκοπεί στην ενίσχυση της καταπολέμησης του συστήματος της πορνείας και στην υποστήριξη των ιερόδουλων. Πρόκειται για έναν εκτεταμένο νόμο για την πορνεία, ο οποίος προβλέπει με ισόρροπο τρόπο, αφενός, μέτρα πρόληψης και υποστήριξης για τα θύματα και, αφετέρου, μέτρα καταπολέμησης της πορνείας (ιδίως με την επιβολή κυρώσεων στους πελάτες).

Η γαλλική νομοθεσία με τον νόμο αυτό ενσωματώνει πλήρως την αρχή, ότι η πορνεία αποτελεί μορφή βίας και επομένως εναπόκειται στις δημόσιες αρχές να αντιμετωπίσουν αυτό το πρόβλημα.

Συγκεκριμένα κατά τη γαλλική νομοθεσία: «Η πράξη προσέλευσης, αποδοχής ή απολαβής επαφών σεξουαλικής φύσης από ένα άτομο που ασκεί πορνεία, ακόμη και περιστασιακά, με αντάλλαγμα μιας αμοιβής, ή υπόσχεσης αμοιβής, ή ενός ανταλλάγματος σε είδος ή υπόσχεση ενός τέτοιου ανταλλάγματος, είναι καταδικαστέα με το πρόστιμο που προβλέπεται για τις παραβάσεις της πέμπτης τάξης (1.500 ευρώ). Εφόσον πραγματοποιείται με υποτροπή, τιμωρείται με πρόστιμο 3.750 ευρώ. Τιμωρείται με τριετή φυλάκιση και με 45.000 ευρώ πρόστιμο, η πράξη προσέλευσης, αποδοχής ή απολαβής επαφών σεξουαλικής φύσης από ένα άτομο που ασκεί πορνεία, ακόμα και περιστασιακά, εφόσον το άτομο είναι ανήλικο ή ιδιαιτέρως ευάλωτο, εμφανώς ή σε γνώση του δράστη, εξαιτίας κάποιας ασθένειας, κάποιας αναπηρίας, κάποιου μειονεκτήματος ή σε κατάσταση εγκυμοσύνης».

I. Το κείμενο είναι δομημένο γύρω από τους ακόλουθους άξονες:

1. την καταπολέμηση της διακίνησης, συμπεριλαμβανομένου του Διαδικτύου και μέσω της ενισχυμένης προστασίας των θυμάτων, που συμμετέχουν σε δικαστικές διαδικασίες,

2. την αποποινικοποίηση των εκδιδόμενων προσώπων και την υποστήριξη εκείνων που θέλουν να απομακρυνθούν από την πορνεία μέσω ενός προγράμματος με τίτλο «διέξοδος από την πορνεία» καθώς και την κοινωνική και επαγγελματική τους ένταξη,

3. την πρόληψη της πορνείας και την πρόσβαση σε αυτή, κυρίως για τους νέους,

4. την απαγόρευση αγοράς σεξουαλικών υπηρεσιών και την ευθύνη των πελατών της πορνείας.

Σκοπός του νέου νομοθετικού πλαισίου είναι η προστασία των θυμάτων, η απαγόρευση της σεξουαλικής εκμετάλλευσης και η αποφυγή οποιασδήποτε εισόδου στην πορνεία.

II. Βασικά σημεία της νομοθεσίας:

Τα βασικότερα σημεία της νομοθετικής παρέμβασης είναι τα παρακάτω:

1. Κατάργηση του αδικήματος προσέλευσης πελατών: οι πόρνες θεωρούνται τώρα ως θύματα αντί για παραβάτες.

2. Ευθύνη των πελατών: επιβολή προστίμου (από 1.500 ευρώ).

3. Προστασία και συνοδευτικά μέτρα: δημιουργία ενός προγράμματος με τίτλο «Διέξοδος από την πορνεία» το οποίο και χρηματοδοτείται από ειδικό ταμείο.

4. Προληπτικά μέτρα και δράσεις ευαισθητοποίησης: ο αγώνας κατά της εμπορευματοποίησης των σωμάτων αποτελεί πλέον ένα αναπόσπαστο θέμα, που εμπίπτει στις αρμοδιότητες της εκπαίδευσης .

5. Προσωρινή άδεια παραμονής 6 μηνών για αλλοδαπές πόρνες, που εγγυώνται την έξοδο τους από την πορνεία. Η συμμετοχή τους στο πρόγραμμα με τίτλο "Διέξοδος από την πορνεία" παρέχει συγκεκριμένα δικαιώματα όπως:

- Έκδοση προσωρινής άδειας παραμονής για αλλοδαπές πόρνες,

- Χρηματοδοτική βοήθεια με στόχο την κοινωνική και επαγγελματική ένταξη (AFIS) για όσους δεν μπορούν να επωφεληθούν από τα κοινωνικά ελάχιστα.

6. Δημιουργία μιας νέας υπηρεσίας σε τοπικό επίπεδο. Σκοπός της είναι να συντονίσει δράσεις υπέρ των θυμάτων πορνείας (δράσεις πρόληψης και καταπολέμησης του φαινομένου.)

III. Οι επιπτώσεις της νέας νομοθεσίας στην καταπολέμηση της πορνείας.

Όσον αφορά την εκτίμηση της εφαρμογής της νομοθεσίας, πρέπει να υποβληθεί έκθεση παρακολούθησης στο Γαλλικό Κοινοβούλιο κατά τα δύο έτη μετά τη δημοσίευσή της (βλ. Άρθρο 22 του νόμου). Αυτό σημαίνει ότι η έκθεση παρακολούθησης θα παραδοθεί στο Κοινοβούλιο τον Απρίλιο του 2018.

Ωστόσο, μπορούν ήδη να διατυπωθούν κάποια πρώτα σχόλια σχετικά με:

1. Τον αριθμό των προστίμων που έχουν επιβληθεί από την θέση σε ισχύ της νομοθεσίας και την εκστρατεία πρόληψης.

2. Το πρόγραμμα με τίτλο «Διέξοδος από την πορνεία».

3. Την χρηματοδοτική συνδρομή.

A. Η ποινικοποίηση και τα μέτρα πρόληψης .

Από τον Απρίλιο του 2016, περισσότερα από 900 πρόστιμα έχουν επιβληθεί από την αστυνομία και τις υπηρεσίες χωροφυλακής, σε πελάτες (και αυτός ο αριθμός συνεχίζει να αυξάνεται).

Προεδρικό Διάταγμα, που δημοσιεύθηκε στις 12 Δεκεμβρίου 2016, επιτρέπει την επιβολή στους πελάτες ενός κύκλου ενημέρωσης σχετικά με την καταπολέμηση της σεξουαλικής εκμετάλλευσης.

Επιπλέον, πραγματοποιήθηκε μια σχετική εκστρατεία πρόληψης και ευαισθητοποίησης που ξεκίνησε κατά τη διάρκεια του Euro 2016.

B. Διέξοδος από την πορνεία.

Η θέση σε ισχύ του προγράμματος με τίτλο «Διέξοδος από την πορνεία» είναι προοδευτική. Πράγματι, η εκστρατεία έγκρισης των ενώσεων που θα ασχοληθούν με το πρόγραμμα με τίτλο "Διέξοδος από την πορνεία" βρίσκεται σε εξέλιξη στις τοπικές αρχές. Πρόκειται για προαπαιτούμενη ενέργεια για την ίδρυση των επιτροπών των τμημάτων, τα οποία πρέπει να εξετάζουν τις αιτήσεις των εκδιδόμενων προσώπων, προκειμένου να συμμετάσχουν στο πρόγραμμα με τίτλο "Διέξοδος από την πορνεία".

Μέχρι σήμερα, τρία τμήματα επιτροπών έχουν δημιουργηθεί, υπό την αρμοδιότητα των Περιφερειών (Vienne, Alpes –Maritimes, Hauts –de- Seine). Άλλες επιτροπές πρόκειται να ιδρυθούν τον Ιούλιο (Meurthe et- Moselle, Isere, Eure-et-Loir, Gironde, Dordogne).

Εντούτοις το πρόγραμμα δεν έχει ακόμη λειτουργήσει, κυρίως γιατί δεν έχουν ολοκληρωθεί οι διαδικασίες λειτουργίας των επιτροπών τμημάτων.

Τέλος η επιτροπή παρακολούθησης αυτού του νόμου θα συγκληθεί στις 29.6.2017. Στόχος της είναι να δώσει μια πρώτη αξιολόγηση της εφαρμογής της νομοθεσίας.

Γ. Η Οικονομική βοήθεια.

Στις 14 Απριλίου 2017 με σχετικό διάταγμα θεσμοθετήθηκε η οικονομική βοήθεια για την κοινωνική και επαγγελματική ένταξη. Η οικονομική βοήθεια ανέρχεται σε 300 ευρώ και αυξάνεται σε περιπτώσεις όπου υπάρχουν παιδιά. Η βοήθεια αυτή θα χορηγείται με αποφάσεις των Περιφερειών, μετά από οδηγίες των επιτροπών των τμημάτων, στις ιερόδουλες που ακολουθούν το πρόγραμμα «Διέξοδος από την πορνεία» και δεν έχουν πρόσβαση σε κάποιο άλλο κοινωνικό βοήθημα ή επίδομα.

Δ. Νόμος αρ. 2016-444 της 13ης Απριλίου 2016. Διάρθρωση και βασικές διατάξεις.

Ειδικότερα ο νόμος με αρ. 2016-444 της 13ης Απριλίου 2016 περί ενίσχυσης της καταπολέμησης του συστήματος της πορνείας και της υποστήριξης των ιερόδουλων αποτελείται από έξι (6) κεφάλαια και είκοσι τρία (23) άρθρα ως ακολούθως:

Κεφάλαιο I

Ενίσχυση των μέσων καταπολέμησης της σωματεμπορίας και της εμπορίας ανθρώπων με σκοπό την σεξουαλική εκμετάλλευση.

Άρθρα 1-4

Σε αυτό το κεφάλαιο κυρίως προβλέπονται τροποποιήσεις και συμπληρώσεις στον Κώδικα Κοινωνικής Δράσης και Οικογένειας, στον ΚΠοινΔ, και στον Κώδικα Εργασίας με σκοπό την ενίσχυση των μέσων καταπολέμησης του φαινομένου.

Κεφάλαιο II

Προστασία των θυμάτων πορνείας και δημιουργία διεξόδου από την πορνεία, κοινωνική και επαγγελματική ένταξη.

Μέρος 1.Ρυθμίσεις για την υποστήριξη των θυμάτων πορνείας .

Άρθρα 5-14

Με το άρθρο 5 προβλέπονται μεταξύ των άλλων ότι:

Σε κάθε διαμέρισμα, το Κράτος εξασφαλίζει την προστασία των θυμάτων της πορνείας, της σωματεμπορίας και της εμπορίας των ανθρώπων και τους παρέχει την

βοήθεια που έχουν ανάγκη, ειδικά με το να τους προσφέρει μια θέση σε ένα από τα ιδρύματα που αναφέρονται στον Κώδικα Κοινωνικής Δράσης και Οικογένειας.

Σε κάθε διαμέρισμα, έχει δημιουργηθεί ένας φορέας που είναι αρμόδιος για την οργάνωση και το συντονισμό της δράσης υπέρ των θυμάτων της πορνείας, της σωματεμπορίας και της εμπορίας ανθρώπων.

Προτείνεται σε κάθε θύμα διέξοδος από την πορνεία και κοινωνική και επαγγελματική ένταξη σύμφωνα με την εκτίμηση της κατάστασης της υγείας, των επαγγελματικών και κοινωνικών αναγκών του, προκειμένου να του παρέχεται πρόσβαση σε εναλλακτικές λύσεις για την πορνεία. Αναπτύσσεται και εφαρμόζεται με τη σύμφωνη γνώμη του υποστηριζόμενου ατόμου, από μια ένωση που προβλέπεται στον παρόντα νόμο.

Η δέσμευση του ατόμου προς την έξοδο από την πορνεία και την κοινωνική και επαγγελματική επανένταξη εγκρίνεται από τον εκπρόσωπο του Κράτους στο διαμέρισμα μετά από γνωμοδότηση.

Σε περίπτωση αλλοδαπού ατόμου που δεσμεύεται για την έξοδο από την πορνεία και την κοινωνική και επαγγελματική επανένταξη μπορεί να λάβει άδεια προσωρινής παραμονής σύμφωνα με τον Κώδικα εισόδου και παραμονής αλλοδαπών και του νόμου περί ασύλου. Μπορεί επίσης να του παρασχεθεί οικονομική βοήθεια.

Με το άρθρο 7 προβλέπεται, μεταξύ άλλων, η δημιουργία από τον Κρατικό προϋπολογισμό, ενός ταμείου για την πρόληψη της πορνείας και την κοινωνική και επαγγελματική υποστήριξη των ιερόδουλων. Αυτό το ταμείο συμβάλλει στις δράσεις που καταγράφονται στον Κώδικα Κοινωνικής Δράσης και Οικογένειας. Υποστηρίζει κάθε πρωτοβουλία για την ευαισθητοποίηση του πληθυσμού σχετικά με τις επιπτώσεις της πορνείας στην υγεία και τη μείωση των υγειονομικών κινδύνων, την πρόληψη της εισόδου στην πορνεία και την ενσωμάτωση των ιερόδουλων. Οι πόροι του Ταμείου αποτελούνται από: 1. κρατικές πιστώσεις που διατίθενται για αυτές τις δράσεις και των οποίων το ύψος ορίζεται από το νόμο των οικονομικών του κάθε έτους 2. έσοδα από κατάσχεση αγαθών και προϊόντων όπως προβλέπεται σε άρθρο του ΠΚ.

Με το άρθρο 8 τροποποιούνται άρθρα του Κώδικα εισόδου και παραμονής των αλλοδαπών και του δικαιώματος Ασύλου. Σημειώνεται ότι μεταξύ άλλων προβλέπεται η δυνατότητα έκδοσης άδειας παραμονής τουλάχιστον έξι (6) μηνών, εκτός αν η παρουσία του ατόμου αποτελεί απειλή για τη δημόσια υγεία, σε αλλοδαπό θύμα, το οποίο έχει σταματήσει την δραστηριότητα της πορνείας και έχει δεσμευτεί στη διαδικασία εξόδου από την πορνεία, και στην κοινωνική και επαγγελματική ένταξη. Αυτή η προσωρινή άδεια παραμονής δίνει το δικαίωμα άσκησης επαγγέλματος. Ανανεώνεται καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας εξόδου από την πορνεία και την κοινωνική και επαγγελματική ένταξη, υπό την προϋπόθεση οι προβλεπόμενες συνθήκες για την έκδοσή της να συνεχίζουν να ικανοποιούνται.

Με το άρθρο 9 τροποποιείται ο Κώδικας Κοινωνικής Ασφάλισης.

Μέρος 2. Διατάξεις για τη μεταφορά του άρθρου 8 της Οδηγίας 2011/36/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 5ης Απριλίου 2011 που αφορά στην

πρόληψη της εμπορίας ανθρώπων και την καταπολέμηση του φαινομένου και αντικαθιστώντας την απόφαση πλαίσιο 2002/629/JAI του Συμβουλίου.

Άρθρα 15-16

Κεφάλαιο III

Πρόληψη και υποστήριξη για την φροντίδα των ιερόδουλων σε μια σφαιρική αντιμετώπιση.

Άρθρο 17

Με το άρθρο 17 συμπληρώνεται ο Κώδικας Εθνικής Υγείας με την πρόβλεψη, εκτός των άλλων, ότι η πολιτική μείωσης των κινδύνων προς την κατεύθυνση των ιερόδουλων συνίσταται στην πρόληψη των σεξουαλικά μεταδιδόμενων νοσημάτων καθώς και άλλους υγειονομικούς κινδύνους, κινδύνους κοινωνικούς και ψυχολογικούς που συνδέονται με την πορνεία. Επίσης ορίζεται ότι οι δράσεις μείωσης των κινδύνων καθοδηγούνται από τις κατευθύνσεις που ορίζονται βάσει εθνικού εγγράφου αναφοράς που έχει εγκριθεί με διάταγμα.

Κεφάλαιο IV

Πρόληψη πρακτικών πορνείας και εξώθησης στην πορνεία.

Άρθρα 18-19

Με το άρθρο 18, μεταξύ των άλλων, προστίθεται στον Κώδικα Εκπαίδευσης ότι πληροφορίες σχετικά με την πραγματικότητα της πορνείας και τους κινδύνους της εμπορευματοποίησης του σώματος παρέχονται στα σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, σε ομάδες ηλικιακά ομοιογενείς.

Κεφάλαιο V

Απαγόρευση αγοράς σεξουαλικής πράξης .

Άρθρα 20-21

Με το άρθρο 20 στο VI βιβλίο του ΠΚ παρεμβάλλεται ένας μοναδικός τίτλος ως εξής: Προσφυγή σε πορνεία. Έτσι προβλέπεται πλέον σε άρθρο του VI βιβλίου του ΠΚ ότι:

Η πράξη προσέλκυσης, αποδοχής ή απολαβής επαφών σεξουαλικής φύσης από ένα άτομο που ασκεί πορνεία, ακόμη και περιστασιακά, με αντάλλαγμα μιας αμοιβής, ή υπόσχεσης αμοιβής, ή ενός ανταλλάγματος σε είδος ή υπόσχεση ενός τέτοιου ανταλλάγματος είναι καταδικαστέα με το πρόστιμο που προβλέπεται για τις παραβάσεις της πέμπτης τάξης.

Εφόσον πραγματοποιείται με υποτροπή (κατ'εξακολούθηση) τιμωρείται με πρόστιμο 3.750 ευρώ.

Τιμωρείται με τριετή φυλάκιση και με 45.000 ευρώ πρόστιμο η πράξη προσέλκυσης, αποδοχής ή απολαβής επαφών σεξουαλικής φύσης από ένα άτομο που ασκεί πορνεία, ακόμα και περιστασιακά, εφόσον το άτομο είναι ανήλικο ή ιδιαιτέρως ευάλωτο, εμφανώς ή σε γνώση του δράστη, εξαιτίας κάποιας ασθένειας, κάποιας αναπηρίας, κάποιου μειονεκτήματος ή σε κατάσταση εγκυμοσύνης

Κεφάλαιο VI

Τελικές διατάξεις

Άρθρα 22-23

Με το άρθρο 22 προβλέπεται, μεταξύ άλλων, ότι η Κυβέρνηση καταθέτει στο Κοινοβούλιο μια έκθεση για την εφαρμογή του παρόντος νόμου δύο χρόνια μετά την έκδοσή του. Αυτή η έκθεση είναι απολογισμός και παρουσιάζει την εξέλιξη:

-Της πορνείας, ειδικά στο διαδίκτυο και στις παραμεθόριες περιοχές.

-Της κατάστασης της υγείας και της κοινωνικής κατάστασης των ιερόδουλων.

-Της κατάστασης του εντοπισμού και της ανάληψης (προστασίας) των ανήλικων θυμάτων πορνείας .

-Της κατάστασης, του εντοπισμού και της ανάληψης προστασίας των φοιτητών που παραδίδονται στην πορνεία .

-Του αριθμού καταδικαστικών αποφάσεων για σωματεμπορία και εμπορία ανθρώπων.

Γ. ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ

Στη Φινλανδία από το 2006 έχει ποινικοποιηθεί η αγορά σεξουαλικών υπηρεσιών από εκδιδόμενες γυναίκες θύματα εμπορίας ανθρώπων και από γυναίκες θύματα 'εμπορίου του σεξ', ήτοι οι γυναίκες που εκμεταλλεύεται μαστροπός ('objects of pimping').

Από το 2004, μεταξύ άλλων, είχαν απαγορευθεί οι διαφημίσεις για πορνεία. Την ίδια περίοδο, αναπτύχθηκε σημαντικός δημόσιος διάλογος για την πορνεία του δρόμου από πλευράς δημόσιας τάξης, που είχε καταλήξει στην απαγόρευση και της πώλησης και της αγοράς σεξουαλικών υπηρεσιών σε δημόσια μέρη στο Ελσίνκι.

Ο νόμος προβαίνει σε μία διχοτόμηση της εργασίας στην αγορά του σεξ – αφενός υπάρχει η συναινετική και αυτόνομη σεξουαλική εργασία μεταξύ ενηλίκων και αφετέρου υπάρχει η εμπορία ανθρώπων για σεξουαλική εκμετάλλευση και η πορνεία - οργανωμένη από τρίτους, η συμβολή των οποίων ποινικοποιείται απολύτως. Πρόκειται για μία 'μερική απαγόρευση'.

Ο νόμος τροποποιήθηκε το 2015, εντάσσοντας στο πεδίο εφαρμογής του και τις πράξεις από αμέλεια, λόγω της αποδεικτικής δυσκολίας της ύπαρξης γνώσης στο πρόσωπο

του αγοραστή για τις συνθήκες που πληρούσαν το αδίκημα, ενώ οι φιλανδικές αρχές παρατήρησαν ότι γυναίκες που διαφημιζόνταν διαδικτυακά ενίοτε ανέφεραν ότι δεν ήταν θύματα σωματεμπορίας.

Σύμφωνα με στατιστικά στοιχεία της φινλανδικής αστυνομίας, η μαστροπεία μειώθηκε μεταξύ του 2013 και του 2017, όχι όμως και η εμπορία ανθρώπων, ωστόσο οι αναφορές είναι ελάχιστες και επομένως δε μπορούν να εξαχθούν συμπεράσματα από την εφαρμογή του νόμου μετά την τροποποίησή του το 2015.

Από έρευνες σε σχέση με την αντίληψη των γυναικών και των ανδρών για την αγορά σεξουαλικής υπηρεσίας, αλλά και για τους ίδιους τους αγοραστές και τους πωλητές, προκύπτει ότι το 2008, το 59% των ανδρών και το 32% των γυναικών, θεωρούσαν αποδεκτό για τους άντρες να πληρώνουν για σεξουαλική επαφή.

Αναφέρεται ότι η μερική απαγόρευση της πορνείας δεν έχει μειώσει τη ζήτηση, με αποτέλεσμα να συνεχίζεται στη Φινλανδία η συζήτηση για πλήρη απαγόρευση της αγοράς σεξουαλικών υπηρεσιών. Σε κάθε περίπτωση, ένα μοντέλο μερικής απαγόρευσης όπως της Φινλανδίας, μπορεί δυνητικά να λειτουργήσει συμβιβάζοντας αφενός τα δικαιώματα των 'αυτοαπασχολούμενων' εκδιδόμενων 'από επιλογή' και αφετέρου τα δικαιώματα του τεράστιου αριθμού εξαναγκαζόμενων προσώπων. Η διάσταση αυτών των δύο, ίσως ενεργοποιήσει και τη σκέψη του πελάτη σε μία λιγότερη αυταρχική και κοινωνική αδιάφορη κατεύθυνση.

Δ. ΓΕΡΜΑΝΟ-ΟΛΛΑΝΔΙΚΟ ΜΟΝΤΕΛΟ:

Η υποστήριξη της ρύθμισης της αγοράς της πορνείας από κρατικούς φορείς, μέσω της παροχής αδειών, εργατικών νόμων που νομιμοποιούν τη μαστροπεία, την αγορά και ιδιοκτησία πορνείων, την πώληση σεξουαλικών υπηρεσιών, και η άσκηση της ως νόμιμη δραστηριότητα, με την εμπλοκή συνήθως Δήμων και Περιφερειών, βασίζεται στην αντίληψη ότι πρόκειται για μία ελεύθερη προσωπική επιλογή, δείκτη ενδυνάμωσης των γυναικών και επαγγελματική συμφωνία ισότιμων ενηλίκων.

Θεωρείται μία 'εναλλακτική στρατηγική μείωσης της ζήτησης', με τη βασική διαφορά να εντοπίζεται μεταξύ της οικειοθελούς και της καταναγκαστικής προσφοράς της υπηρεσίας (εμπορίας ανθρώπων). Στην πραγματικότητα διαχωρίζει μεταξύ νόμιμων και παράνομων 'επιχειρήσεων', με τις νόμιμες να απολαμβάνουν ένα 'λογικό' ποσοστό κέρδους και τις παράνομες να αναζητούν 'υπερβολικό' κέρδος, βασιζόμενο στους προαγωγούς και στο σεξουαλικό trafficking.

Στη Γερμανία η πορνεία νομιμοποιήθηκε μέσω της θέσης σε ισχύ από την 1η Ιανουαρίου 2002, της 'Πράξης για τη ρύθμιση των νομικών ζητημάτων των ιερόδουλων'. Στην Ολλανδία νομιμοποιήθηκε το 2000, με την κατάργηση των άρθρων 250 και 432 του Ποινικού της Κώδικα. Παράλληλα θεσμοθετήθηκαν διοικητικές διαδικασίες για την αδειοδότηση ή μη των επιχειρήσεων της πορνείας.

Ως 'εγκληματική εκμετάλλευση' ορίστηκε η διατήρηση του εκδιδόμενου προσώπου σε 'κατάσταση προσωπικής ή οικονομικής εξάρτησης', ενώ ως μαστροπεία ορίζονται 'συγκεκριμένες πράξεις που στοχεύουν στην αύξηση του οικονομικού ανταλλάγματος του ενός, μέσω της πορνείας κάποιου άλλου, ελέγχοντας το μέρος, την ώρα, την έκταση, ή άλλες συνθήκες της παροχής της υπηρεσίας, ή απαγορεύοντας στις ιερόδουλες την άρνηση κάποιας από αυτές τις συνθήκες, όπως και κάθε ευθεία επίβλεψη της παροχής της σεξουαλικής υπηρεσίας, πέραν ενός απλού περιστατικού'. Περαιτέρω, η Γερμανία τιμωρεί αυστηρά οποιονδήποτε 'εισάγει' στην πορνεία άτομο κάτω των 21 ετών, ενώ στην Ολλανδία έχει αυξηθεί το όριο ηλικίας για τη νόμιμη πορνεία στα 21 έτη.

Αυτή η προσέγγιση έχει σκοπό να μειώσει τη ζήτηση από τους 'εισπράκτορες μισθώματος, κερδών ή τελών', υποχρεώνοντας σε αυστηρούς ελέγχους, κλείνοντας επιχειρήσεις γνωστές για εγκληματικές δραστηριότητες ή απαγορεύοντας μορφές ή ζώνες της πορνείας που εγείρουν ζητήματα δημόσιας τάξης ή απειλών στην νεότητα.

Η ρύθμιση της εργοδοτικής πλευράς αποσκοπεί στην καταπολέμηση της απαίτησης για φθηνή και κακοποιητική παροχή υπηρεσίας ως μέσο συσσώρευσης κέρδους, καθώς και στη διατήρηση πλαισίων προστασίας για τις εκδιδόμενες. Ωστόσο, φαίνεται ότι οι περισσότερες εκδιδόμενες είναι αυταπασχολούμενες, γεγονός που είναι πιθανό να αποτελεί παράβαση του νομικού πλαισίου και στις δύο χώρες, καθώς χρησιμοποιείται η οδός της αυτοαπασχόλησης αντί για την πρόσληψη με σχέση εργασίας, ώστε να αποφεύγουν οι επιχειρήσεις τις κοινωνικοασφαλιστικές και εργασιακές υποχρεώσεις τους. Ιδίως είναι αυτή η περίπτωση, όταν η παρεχόμενη υπηρεσία αφορά σε μόνο μία επιχείρηση.

Οι χώρες νομιμοποίησης ενσωματώνουν την οικονομία της πορνείας στη δομή της αγοράς της χώρας, επιτρέποντας σε αυτήν να αποκομίσει σημαντικούς φόρους και έσοδα από τουρίστες.

Στο Άμστερνταμ με 750.000 κατοίκους, οι εκδιδόμενες υπολογίζονται μεταξύ 20.000 και 35.000, ενώ στη Στοκχόλμη με 1,3 εκατομμύρια κατοίκους υπολογίζονται σε 200 άτομα. Το 2009 στο Άμστερνταμ σφραγίστηκαν πολλοί οίκοι ανοχής και sex shop στην περιοχή των 'κόκκινων φαναριών', ώστε να περιοριστεί η εγκληματική δραστηριότητα και το ξέπλυμα μαύρου χρήματος.

Από το 2003 πολλές ολλανδικές πόλεις έκλεισαν τις ζώνες της νόμιμης πορνείας ή μείωσαν τον αριθμό των αδειών λόγω της αύξησης του οργανωμένου εγκλήματος στην αγορά της πορνείας και της συνακόλουθης αύξησης της ανασφάλειας για τις γυναίκες. Στο Άμστερνταμ έκλεισαν 37 χώροι που διαχειριζόταν το οργανωμένο έγκλημα, ιδίως για εμπορία ανθρώπων - γεγονός που εντόπισε η Europol. Εξαιτίας αυτού τα 'παράθυρα' μειώθηκαν το 2008 στο μισό, ωστόσο οι εγκληματικές συμμορίες χρησιμοποιούσαν ευρέως βία εναντίον των γυναικών στο νόμιμο τομέα της αγοράς του σεξ για πάνω από 10 χρόνια και παρά την ύπαρξη ελεγκτικών μηχανισμών.

Σύμφωνα με άλλη έρευνα το 2014 στο Άμστερνταμ υπήρχαν 6.750 εκδιδόμενες με άδεια και 833 εγκαταστάσεις, ενώ εκτιμήθηκε από τις 28.000 αγγγελίες, ότι υπάρχουν επιπλέον περίπου 7.500 μη αδειοδοτημένες εκδιδόμενες - το σύνολο επομένως προσεγγίζει

τις 15.000. Προγενέστερη αναφορά του 2006, ανέφερε 9.000 άτομα και επομένως είναι αξιοσημείωτη η αύξηση. Αναφορά του Ολλανδού Συνηγόρου του Πολίτη (2013), αναφέρεται σε 20.000 άτομα και εκτιμά ότι υπάρχει μεγάλη δυσκολία στον υπολογισμό του πραγματικού αριθμού.

Στη Γερμανία τα έτη περίπου 2007-2008, με εκτιμήσεις κυρίως από συνδικάτα των ιερόδουλων, υπάρχουν περίπου 400.000 ιερόδουλες - το 90% γυναίκες - και μεταξύ 3.000 - 3.500 sex clubs στη χώρα. Και νεότεροι όμως υπολογισμοί επίσης οδηγούν στο συμπέρασμα, ότι σχεδόν 400.000 ιερόδουλες στη Γερμανία εξυπηρετούν 1,2 εκατομμύρια άντρες κάθε μέρα.

Ο αριθμός των εκδιδόμενων προσώπων ανά 100.000 πληθυσμού, στη Σουηδία είναι από 6,65-15,4, στην Ολλανδία 53,2-118,2 και στη Γερμανία 185-93,3. Τα νούμερα στη Σουηδία είναι σημαντικά μικρότερα, η Ολλανδία έχει περίπου 9 φορές μεγαλύτερα νούμερα από τη Σουηδία, και η Γερμανία ακόμα μεγαλύτερη διαφορά.

Το ισχυρότερο επιχειρήμα για τη νομιμοποίηση της αγοράς σεξουαλικών υπηρεσιών, ήτοι η 'κανονικοποίηση' της πορνείας λόγω προσωπικής επιλογής, έρχεται σε πλήρη αντίθεση με σχετική από το 2008 αναφορά της Υπηρεσίας Εθνικής Ολλανδικής Αστυνομίας, όπου φάνηκε ότι περίπου το 50 έως 90% των ιερόδουλων, δεν εργαζόταν με τη θέλησή του. Σε μελέτη του 2012, με στοιχεία από τη Δανία, τη Γερμανία και τη Σουηδία, το συμπέρασμα κατέληγε ότι οι χώρες που έχουν νομιμοποιήσει την αγορά σεξουαλικών υπηρεσιών έχουν υψηλότερους δείκτες εμπορίας ανθρώπων, σε σχέση με χώρες, όπου η αγορά αυτών των υπηρεσιών απαγορεύεται. Σημειώνεται ότι στο Άμστερνταμ τα τελευταία 6-7 χρόνια παρατηρείται ένα 'παιχνίδι της γάτας με το ποντίκι' μεταξύ της αστυνομίας και των σωματεμπόρων, οι οποίοι μετακινούν τα θύματά τους όλο και περισσότερο, όσο πιο πολύ μειώνονται οι επιλογές τους.

Το 2006 ο Ολλανδός Συνηγόρος του Πολίτη, σημειώνει τη μεγάλη αύξηση στα ανήλικα θύματα, κυρίως αυτά μεταξύ 15 και 17 χρονών (ας μην παραγνωρίσουμε ότι στην Ολλανδία από το 2006 μέχρι το 2010 δραστηριοποιούνταν το μόνο γνωστό πολιτικό κόμμα για την προώθηση της παιδοφιλίας, το 'Party for brotherly love, freedom and diversity', με διακηρυγμένο στόχο τη μείωση του ορίου ηλικίας για παροχή συναίνεσης για σεξουαλικές πράξεις στα 12 έτη και τη νομιμοποίηση της παιδικής πορνογραφίας).

Όσον αφορά την πορνεία στην Αυστρία, είναι επίσης ρυθμισμένη με νόμους σε τοπικό και εθνικό επίπεδο - ορίζεται με λεπτομέρεια ποιοι, πότε και πού μπορούν να προσφέρουν σεξουαλικές υπηρεσίες. Οι 'εργαζόμενοι στο σεξ' καταγράφονται από την αστυνομία και λαμβάνουν συμβουλευτικές υπηρεσίες από μη κυβερνητικές οργανώσεις. Οι πελάτες καταβάλλουν πρόστιμο εάν προσεγγίσουν εργαζόμενο σε μη αδειοδοτημένο οίκο ανοχής ή έξω από τις επιτρεπόμενες ζώνες. Εντυπωσιακό είναι ότι ο ποινές για τους δράστες εμπορίας ανθρώπων για σεξουαλική εκμετάλλευση (104 Α ΠΚ), επισείουν ποινή φυλάκισης από 6 μήνες μέχρι 5 χρόνια μόλις. Επιπλέον, οι αδειοδοτημένοι οίκοι ανοχής στη Βιέννη είναι 800, και οι καταχωρημένες εργαζόμενες στο σεξ είναι 8.000 - το 50% του συνολικού αριθμού.

Η Γερμανία νομιμοποιώντας την πορνεία το έτος 2002 δημιούργησε de facto μια βαριά βιομηχανία «οίκων ανοχής» με 400.000 εργαζόμενους – διπλάσιο αριθμό μέσα στα τελευταία 20 χρόνια- τα δύο τρίτα εκ των οποίων είναι μετανάστριες από το εξωτερικό και τζίρο που αγγίζει περί τα 16 δισ. ευρώ ετησίως.

Η ιδέα ήταν να προστατευτούν οι γυναίκες από τους προαγωγούς που τις έθεταν σε κίνδυνο. Πλέον οι εκδιδόμενες έχουν μπει στο συνταξιοδοτικό σύστημα.

Μετά την ψήφισή του σχετικού νόμου, το Υπουργείο Οικογενειακών Υποθέσεων είχε προχωρήσει σε αξιολόγηση όσων είχαν επιτευχθεί. Η έκθεση αναφέρει ότι «οι στόχοι επιτεύχθηκαν μερικώς» και πως η απορρύθμιση «δεν έχει αποφέρει καμία μετρήσιμη βελτίωση στην κοινωνική κάλυψη των εκδιδόμενων».

Ούτε οι συνθήκες εργασίας ούτε η δυνατότητα εξόδου από το επάγγελμα είχαν βελτιωθεί. Τελικά, δεν υπήρχε «καμία απόδειξη ως τώρα» ότι ο νόμος είχε μειώσει την εγκληματικότητα.

Σε μεγάλο αφιέρωμα του BBC που (Φεβρουάριος του 2014) ενόψει της επικείμενης τότε έγκρισης από το Ευρωκοινοβούλιο της πρότασης της M.Honeyball για την πορνεία, γίνεται εκτενής αναφορά για τα μεγάλα πορνεία (τα «υπερ-πορνεία»), που λειτουργούν στη Γερμανία, ενώ εκτενές ρεπορτάζ είχε κάνει και τον Ιούνιο του 2013 η βρετανική εφημερίδα «Guardian» για την εξέλιξη της βιομηχανίας του σεξ στη Γερμανία.

Ο σεξοτουρισμός στη Γερμανία βρίσκεται σε πλήρη άνθιση από τότε που απελευθερώθηκε η πορνεία το 2002 και εκτιμάται ότι ένα εκατομμύριο άνδρες καταφεύγουν στον έρωτα επί πληρωμή σε καθημερινή βάση, για όσο σεξ ζητήσουν, αρκεί να καταβάλουν το ποσό των 49 ευρώ.

Ο γερμανικός νόμος για την πορνεία, θεωρείται ένας από τους πιο χαλαρούς παγκοσμίως και τα πορνεία προτιμούν να ανοίγουν σε μεγάλες πόλεις όπως το Βερολίνο, η Φρανκφούρτη και το Αμβούργο, κυρίως κοντά σε ποδοσφαιρικές εγκαταστάσεις, με στόχο να ικανοποιήσουν τις ορέξεις φιλάθλων, πριν και μετά τα παιχνίδια και, όπως αποκαλύπτει το BBC, τα «πορνεία σουπερμάρκετ», όπως δηλαδή αποκαλεί τα τεράστια κτίρια που στεγάζουν δεκάδες εκδιδόμενες γυναίκες, ανοίγουν το ένα μετά το άλλο.

Ως τέτοιο παράδειγμα το ρεπορτάζ αναφέρει το «Paradise» στη Στουτγάρδη, που είναι από τα μεγαλύτερα πορνεία της Ευρώπης. Κόστισε 4,9 εκατ. ευρώ και άνοιξε το 2008 και εκτός από τις κλασικές υπηρεσίες έχει εστιατόριο, κινηματογράφο, σπα και 31 δωμάτια για τους πελάτες του, τα οποία είναι διακοσμημένα με ευφάνταστους τρόπους.

Σύμφωνα με τις εκδιδόμενες που εργάζονται εκεί «νιώθεις ασφάλεια και δεν είναι όπως στον δρόμο που μπορεί ο οποιοσδήποτε να σου κάνει κακό».

Σύμφωνα με το ρεπορτάζ, οι ιθύνοντες του «Paradise», που έχουν ήδη 5 τεράστια πορνεία σε όλη την Ευρώπη, σκόπευαν να ανοίξουν και άλλα στα σύνορα Γερμανίας-Γαλλίας καθώς αναμενόταν η αύξηση πελατών από τη Γαλλία.

Οι επιχειρήσεις «πορνεία σούπερ μάρκετ» αυξάνουν, και οι περισσότερες γυναίκες είναι από χώρες όπως η Ρουμανία και η Βουλγαρία.

Τουριστικά πρακτορεία προσφέρουν πακέτα για τα Γερμανικά πορνεία που διαρκούν μέχρι οκτώ μέρες. Οι εκδρομές είναι «νόμιμες» και «ασφαλείς», αναφέρει ένας πράκτορας στην ιστοσελίδα του. Σήμερα, λειτουργούν κάπου 3.000 – 3.500 οίκοι ανοχής, σύμφωνα με εκτιμήσεις της επαγγελματικής ένωσης Erotik Gewerbe Deutschland (UEGD) που αναφέρονται σε μεγάλη έρευνα που δημοσίευσε το Spiegel.

Οι νομολογιακές περιπτώσεις που κάποιο δικαστήριο εκδίκασε αγωγή για δεδουλευμένα ήταν εξαιρετικά σπάνιες. Μόνο το 1% των γυναικών που ερωτήθηκαν στην έρευνα δήλωσαν ότι είχαν υπογράψει σύμβαση εργασίας. Το γεγονός ότι τα συνδικάτα Ver.di είχαν προτείνει ένα «δείγμα σύμβασης εργασίας στον τομέα των σεξουαλικών υπηρεσιών» δεν άλλαξε τίποτα. Σε μια δημοσκόπηση για τα Ver.di, μια ιδιοκτήτρια πορνείου είπε ότι εκτιμάει τον νέο νόμο γιατί μείωσε τον κίνδυνο εφόδων της αστυνομίας. Δήλωσε μάλιστα ότι ο νόμος συνέφερε περισσότερο τους ιδιοκτήτες πορνείων παρά τις εκδιδόμενες.

Πολλοί Γερμανοί είναι δυσαρεστημένοι με την άνθηση των πορνείων στη χώρα τους. Σήμερα πια, πολλοί αστυνομικοί, γυναικείες οργανώσεις και πολιτικοί που ασχολούνται με το ζήτημα της πορνείας, φαίνονται πεισμένοι ότι αυτός ο νόμος που έμοιαζε να έχει καλές προθέσεις, στην πραγματικότητα δεν είναι παρά ένα πρόγραμμα επιδότησης των ΜΑΣΤΡΟΠΩΝ, που δημιουργεί μια ελκυστική αγορά για τους σύγχρονους δουλέμπορους.

Υπάρχουν πλέον πολλοί πολέμιοι αυτής της κατάστασης και κυρίως πολλές φεμινίστριες, όπως η Alice Schwarzer, εκδότρια του φεμινιστικού περιοδικού EMMA, που θέτει «ως βραχυπρόθεσμο στόχο», για τη Γερμανία, «έναν κοινωνικό διάλογο που να καταδικάζει την πορνεία αντί να την αποδέχεται ή ακόμα και να την προωθεί, όπως γίνεται σήμερα» με σκοπό να αλλάξει ο Γερμανικός νόμος στα πρότυπα του Σουηδικού, όπως έγινε και στη Γαλλία (Έρευνα Spiegel -Μετάφραση: Δήμητρα Σπανού, δημοσιεύτηκε στο TVXS /2014).

Την αναποτελεσματικότητα του Γερμανικού «μοντέλου» ανέδειξε και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στο σκεπτικό της απόφασης του κατά την υιοθέτηση της « Έκθεσης σχετικά με τη σεξουαλική εκμετάλλευση και την πορνεία καθώς και τον αντίκτυπό τους στην ισότητα των φύλων» (που εισηγήθηκε ως ανωτέρω εκτίθεται η Mary Honeyball και αποτέλεσε το γνωστό Ψήφισμα του Ε.Κ.) παίρνοντας υπόψη τα στοιχεία που υπάρχουν από τις χώρες όπου εφαρμόζεται, κυρίως τη Γερμανία και την Ολλανδία.

Συγκεκριμένα:

« (...) Στις περιπτώσεις που η πορνεία και η μαστροπεία είναι νόμιμες, υπάρχει αυξανόμενος όγκος στοιχείων που καταδεικνύουν τις αδυναμίες αυτού του συστήματος. Το 2007, η γερμανική κυβέρνηση παραδέχτηκε ότι ο νόμος περί νομιμοποίησης της πορνείας δεν έχει περιορίσει την εγκληματικότητα και ότι το ένα τρίτο των γερμανών εισαγγελιών

επισήμανε ότι η νομιμοποίηση της πορνείας έχει «δυσχεράνει το έργο τους όσον αφορά τη δίωξη της εμπορίας ανθρώπων και τη μαστροπεία».

Στην Ολλανδία, το 2003 ο δήμαρχος του Άμστερνταμ δήλωσε ότι η νομιμοποίηση της πορνείας δεν κατάφερε να αποτρέψει την εμπορία ανθρώπων, λέγοντας ότι «δεν κατέστη δυνατόν να δημιουργηθεί μια ασφαλής και ελεγχόμενη ζώνη, η οποία δεν θα γινόταν αντικείμενο κατάχρησης από το οργανωμένο έγκλημα.» Σύμφωνα με το Γραφείο των Ηνωμένων Εθνών για τον Έλεγχο των Ναρκωτικών και την Πρόληψη του Εγκλήματος, η Ολλανδία αποτελεί πλέον τον κυριότερο προορισμό για θύματα εμπορίας ανθρώπων. (..) » (Απόσπασμα από την Αιτιολογική Έκθεση).

Ε. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΩΝ ΜΟΝΤΕΛΩΝ

Υπό το πρίσμα αυτών των στοιχείων, αλλά και των συγκρίσεων μεταξύ των δύο κυρίαρχων «μοντέλων», στην ανωτέρω αιτιολογική έκθεση υποστηρίζεται εμφανώς η αποτελεσματικότητα του σκανδιναβικού μοντέλου:

«Ο αντίκτυπος της εν λόγω νομοθεσίας στη Σουηδία ήταν θεαματικός. Ο αριθμός των εκδιδόμενων ατόμων στη Σουηδία ισοδυναμεί με το ένα δέκατο των εκδιδόμενων ατόμων στη γειτονική Δανία, όπου η αγορά σεξ είναι νόμιμη και ο πληθυσμός μικρότερος. Ο νόμος άλλαξε επίσης την κοινή γνώμη. Το 1996, ποσοστό 45% των γυναικών και 20% των ανδρών τάσσονταν υπέρ της ποινικής δίωξης των ανδρών που αγοράζουν σεξ. Το 2008, το 79% των γυναικών και το 60% των ανδρών τάσσονταν υπέρ του νόμου. Επιπλέον, η σουηδική αστυνομία επιβεβαιώνει ότι το σκανδιναβικό μοντέλο είχε αποτρεπτικό αποτέλεσμα ως προς την εμπορία ανθρώπων με σκοπό τη σεξουαλική εκμετάλλευση..(..)» Συνεπώς, καταλήγει, «υποστηρίζεται το σκανδιναβικό μοντέλο και προτρέπονται οι κυβερνήσεις των κρατών μελών που αντιμετωπίζουν την πορνεία με άλλους τρόπους να αναθεωρήσουν τη νομοθεσία τους υπό το πρίσμα της επιτυχίας της Σουηδίας και άλλων χωρών που εφάρμοσαν το σκανδιναβικό μοντέλο. Μια τέτοια πρωτοβουλία θα επέφερε σημαντική πρόοδο για την ισότητα των φύλων στην Ευρωπαϊκή Ένωση» (αιτιολογική έκθεση).

Παρόμοια ευρήματα σχετικά με την αποτελεσματικότητα των διαφορετικών μοντέλων παρουσιάζει και μελέτη του 2012 με τίτλο «“Does Legalized Prostitution Increase Human Trafficking?” συμπεραίνοντας, μεταξύ άλλων, τα εξής :

- Οι χώρες με νόμιμη πορνεία συνδέονται με υψηλότερες εισροές εμπορίας ανθρώπων από τις χώρες όπου απαγορεύεται η πορνεία. Κατά μέσο όρο, οι χώρες με νόμιμη πορνεία αναφέρουν μεγαλύτερη συχνότητα εισροών εμπορίας ανθρώπων.

- Η ποινικοποίηση της αγοράς σεξουαλικών υπηρεσιών στη Σουηδία οδήγησε στη συρρίκνωση της πορνείας και στη μείωση των εισροών εμπορίας ανθρώπων. Οι συγκρίσεις της Σουηδίας με Δανία και Γερμανία δείχνουν ότι η εισροή της εμπορίας ανθρώπων μειώθηκε με την ποινικοποίηση και αυξήθηκε με νομιμοποίηση.

- Ο τύπος νομιμοποίησης της πορνείας δεν έχει σημασία - έχει σημασία μόνο εάν η πορνεία είναι νόμιμη ή όχι : πχ αν επιτρέπεται ή όχι η συμμετοχή τρίτων (άτομα που διευκολύνουν τις επιχειρήσεις πορνείας, οι μαστροποί κλπ) δεν έχει επίδραση στις εισροές της εμπορίας ανθρώπων σε μια χώρα. Η νομιμοποίηση της ίδιας της πορνείας είναι πιο σημαντική στην εξήγηση της εμπορίας ανθρώπων από το είδος της νομιμοποίησης.

Επιπλέον, συγκριτικά στοιχεία μπορούμε να αντλήσουμε και από τις εξής ακόμη πηγές: «Summary –The extent and development of prostitution in Sweden-2014», «Evaluation of the Swedish Law 1999-2008 (Summary in English)» ενώ από την Gunilla Ekberg (Overview 1/7/2016 - Evaluation of the implementation of the ban on the purchase of a sexual service – Special Inquiry 2008-2010) παρουσιάζονται πρόσφατα στοιχεία και επιχειρείται αξιολόγηση της απαγόρευσης της αγοράς σεξουαλικών υπηρεσιών .

Σύμφωνα με τα στοιχεία αυτά: Από τότε που η νομοθεσία τέθηκε σε ισχύ (την 1η Ιανουαρίου 1999), συνελήφθησαν 6.695 άνδρες, που επιχειρήσαν να αγοράσουν ή αγόρασαν μια σεξουαλική υπηρεσία (PSS). Επιπλέον, 1.454 άνδρες συνελήφθησαν για την αγορά σεξουαλικής πράξης από παιδί κάτω των 18 ετών (PSA). Μέσω της άμεσης ή έμμεσης επέμβασης της αστυνομίας, πολλοί περισσότεροι έχουν αποθαρρυνθεί από την αγορά κάποιας για σκοπούς εκμετάλλευσης στην πορνεία.

Η ειδική έρευνα (Speciali Inquiry), που αφορούσε γυναίκες και άνδρες που εμπλέκονται στην πορνεία, γυναίκες και άνδρες που είχαν την εμπειρία της πορνείας, την αστυνομία και τις δικωτικές υπηρεσίες, τους/τις κοινωνικούς/ές λειτουργούς, την κοινωνία των πολιτών, τις οργανώσεις υποστήριξης των θυμάτων κλπ.) συμπεραίνει βασικά, τα εξής:

1. Υπάρχει σαφής σχέση μεταξύ της ύπαρξης πορνείας και της εμπορίας ανθρώπων για σεξουαλικούς σκοπούς. Η μείωση αυτή μπορεί να θεωρηθεί ως άμεσο αποτέλεσμα της ποινικοποίησης της αγοράς του σεξ.

2. Ο αριθμός των ατόμων που εκδίδονται στο δρόμο έχει μειωθεί κατά το ήμισυ από το 1999, ενώ στη Δανία ο αριθμός των ατόμων αυτών είναι τριπλάσιος.

3. Η ανησυχία ότι η πορνεία θα πρέπει να μετακινηθεί σε άλλες « αρένες» δεν έχει εκπληρωθεί, ενώ η πορνεία μέσω του Διαδικτύου έχει αυξηθεί στη Σουηδία, όπως έχει και σε άλλες χώρες. Αυτό είναι όχι λόγω του νόμου, αλλά λόγω της γενικής εξέλιξης της διαδικτυακής τεχνολογίας.

4. Ο αριθμός των ατόμων που εκδίδονται μέσω ιστοσελίδων / διαφημίσεων ιστού στο Διαδίκτυο είναι πολύ μεγαλύτερος σε γειτονικές χώρες όπως η Δανία και η Νορβηγία.

5. Παρά τη σημαντική αύξηση της πορνείας στις γειτονικές χώρες κατά τα τελευταία 10 χρόνια, δεν υπάρχουν στοιχεία για παρόμοια αύξηση στη Σουηδία. Είναι λογικό να πιστεύουμε ότι αυτό οφείλεται στην ποινικοποίηση της αγοράς σεξουαλικών υπηρεσιών στη Σουηδία.

6. Η απαγόρευση εμποδίζει τη δημιουργία δικτύων / ομάδων οργανωμένου εγκλήματος στη Σουηδία (διακινητών κλπ).

7. Η νομοθεσία έχει ισχυρή υποστήριξη στη Σουηδία από το κοινό και έχει επιφέρει σημαντικές επιπτώσεις και θετικές αλλαγές στις συμπεριφορές. Ως εκ τούτου, ο νόμος έχει κανονιστικές και άμεσες επιπτώσεις στη μείωση του εγκλήματος.

8. Η απαγόρευση λειτουργεί επίσης ως αποτρεπτικός παράγοντας για τους άνδρες που αγοράζουν σεξουαλικές υπηρεσίες.

Άτομα με εμπειρία από την πορνεία, καθώς και οι αστυνομικοί και οι κοινωνικοί λειτουργοί καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι οι αγοραστές είναι πιο προσεκτικοί και ότι η ζήτηση έχει μειωθεί σημαντικά μετά την έναρξη ισχύος της απαγόρευσης.

9. Μόνο το 7,8% των Σουηδών ανδρών αγόρασε σεξουαλικές υπηρεσίες (2008) σε σύγκριση με 13,6% των Σουηδών ανδρών πριν τεθεί σε ισχύ η νομοθεσία.

10. Παρά τις επιφυλάξεις ότι η πορνεία θα ήταν πλέον «υπόγεια» και ότι οι συνθήκες των εκδιδόμενων ατόμων θα επιδεινωθούν, δεν αποδεικνύεται ότι η απαγόρευση είχε αρνητικές συνέπειες για τα άτομα αυτά .

11. Η επιβολή της νομοθεσίας λειτουργεί πλέον, γενικά, πολύ καλά: η αστυνομία και οι εισαγγελείς δεν εντοπίζουν κάποιες διοικητικές ή ερευνητικές δυσκολίες για την επιβολή του νόμου.

Τέλος, «Η Ειδική Έρευνα 2008-2010» καταλήγει και σε συγκεκριμένες συστάσεις, οι κυριότερες των οποίων είναι:

-Δημιουργία εθνικού κέντρου πρόληψης και καταπολέμησης της πορνείας και της εμπορίας ανθρώπων, με αρμοδιότητα για το συντονισμό, την έρευνα και άλλα θέματα.

-Η μέγιστη ποινή για την αγορά σεξουαλικών υπηρεσιών πρέπει να αυξηθεί σε ένα έτος φυλάκισης.

-Οι γυναίκες στην πορνεία πρέπει να θεωρούνται ως ενάγουσες σε επιλεγμένες περιπτώσεις αγοράς σεξουαλικών υπηρεσιών, που θα τους επιτρέπουν να λάβουν αποζημίωση ή να κινήσουν αστικές δίωξεις.

ΣΤ. ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΣΚΕΨΕΙΣ

Στην προσπάθεια αξιολόγησης των ανωτέρω μοντέλων της μερικής και της πλήρους απαγόρευσης και της ρύθμισης, δεν πρέπει να παραγνωρίζεται ότι κράτη όπως η Φινλανδία, η Σουηδία, η Νορβηγία και η Ισλανδία, έχουν ως κοινά χαρακτηριστικά, καλή οικονομική και κοινωνική κατάσταση και αυξημένο κατά κεφαλήν εισόδημα, σε αντίθεση με κράτη όπως πχ. η Ινδία, με πλέον του ενός δισεκατομμυρίου κατοίκους, εξαιρετικά χαμηλό κατά κεφαλήν εισόδημα, και εκτιμώμενους ότι απασχολούνται στη σεξουαλική εργασία περίπου τρία εκατομμύρια ανθρώπους, ενώ δεκάδες χιλιάδες είναι τα θύματα της εμπορίας ανθρώπων.

Η ποινικοποίηση μίας συμπεριφοράς δεν έχει αποτέλεσμα από μόνη της, αλλά σε συνδυασμό με κοινωνική πολιτική για τις εκδιδόμενες και διαπαιδαγώγηση για τους πελάτες.

Το άνοιγμα της συζήτησης για την ποινικοποίηση στην κοινωνία θα μας δώσει δεδομένα που μπορούμε να αξιοποιήσουμε και ίσως θέσει κάποια ερωτήματα στους πελάτες, για τους οποίους αξιολογα συμπεράσματα αντλούνται από την εκτενή πρόσφατη έρευνα για τη σωματεμπορία και το ρόλο του πελάτη από το εργαστήριο ποινικών και εγκληματολογικών ερευνών (Παπαντωνίου – Παπαντωνίου Φραγκούλη – Συκιώτου).

Επομένως τείνουμε προς τη βεβαιότητα ότι όσο οι πελάτες δεν υποχρεώνονται να αντιληφθούν ότι απευθύνονται σε άνθρωπο και όχι σε προϊόν, έστω και με την απειλή του ποινικού νόμου αρχικά, δε θα αλλάξει ποτέ η πεποίθησή τους και δε θα μειωθεί ποτέ η ζήτηση των αντίστοιχων υπηρεσιών.

Μελέτες συμπεραίνουν ότι 'εν μέρει είναι ακριβώς η χρήση της πορνογραφίας που εμπνέει τους πελάτες να πληρώνουν για σεξουαλικές υπηρεσίες, είτε για να έχουν τη δυνατότητα να μιμούνται αυτά που έχουν δει, είτε επειδή οι σύντροφοί τους δεν είναι πρόθυμοι να συμμετάσχουν σε μία αντίστοιχη σεξουαλική συμπεριφορά....προκύπτει ότι οι άντρες μεταξύ του φυσιολογικού πληθυσμού, ήτοι όχι καταδικασμένοι ή ψυχιατρικά ασθενείς, που παρακολουθούν περισσότερο πορνογραφία, γίνονται περισσότερο επιθετικοί σεξουαλικά, είναι πιο πιθανό να υποτιμήσουν τη βία εις βάρος των γυναικών, και υιοθετούν περισσότερο συμπεριφορές προκατάληψης εναντίον των γυναικών σε σχέση με αυτούς που παρακολουθούν λιγότερη πορνογραφία'.

Z. ΑΜΕΣΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ

1. Διατάξεις του Ποινικού Κώδικα:

- **Άρθρα 349 ΠΚ (μαστροπεία) - 351 ΠΚ (σωματεμπορία) – 348 (διευκόλυνση ακολασίας άλλων)**

Στην έννοια της μαστροπείας υποτίθεται ότι εμπíπτουν οι περιπτώσεις των ατόμων, που ελεύθερα έχουν αποφασίσει να παράσχουν σεξουαλικές υπηρεσίες και οι μαστροποί απλώς διευκολύνουν αυτή την απόφασή τους. Αν συζητείται το πόσο ελεύθερα εκδίδεται ένα ενήλικο άτομο, αυτή η ελεύθερη βούληση δεν μπορεί να γίνει δεκτό ότι υπάρχει στους ανηλικούς που εκπορνεύονται. Άλλωστε τόσο το Πρωτόκολλο του Παλέρμο (άρθ.3), όσο και η Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την εμπορία (άρθ.4) θεωρούν ότι η συναίνεση των ατόμων που υφίστανται την εκμετάλλευση της πορνείας δεν πρέπει να λαμβάνεται υπόψη (σύμφωνα με τα παραπάνω κείμενα, «η εκμετάλλευση περιλαμβάνει τουλάχιστον την εκμετάλλευση της πορνείας ή άλλες μορφές σεξουαλικής εκμετάλλευσης»). Εξάλλου, δεν είναι τυχαίο ότι όταν πρόκειται για ανήλικο η περίπτωση της μαστροπείας τιμωρείται με κάθειρξη. Γι' αυτό λοιπόν, στη διάταξη της μαστροπείας θα πρέπει να παραμείνουν μόνο οι περιπτώσεις των ενηλίκων που έχουν αποφασίσει να παράσχουν σεξουαλικές υπηρεσίες (και οι μαστροποί απλώς διευκολύνουν αυτή την απόφασή τους) και οι περιπτώσεις των ανηλικών να εμπíπτουν σε επιβαρυντική περίπτωση με την ίδια ποινή που προβλέπεται στη

σωματεμπορία, όταν στρέφεται κατά ανηλίκων δηλ. με κάθειρξη τουλάχιστον δέκα ετών και χρηματική ποινή πενήντα χιλιάδων (50.000) έως εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ. Κατά τον ίδιο λόγο πρέπει να τύχει παρόμοιας τροποποίησης και η παράγραφος 3 του άρθ.348 ΠΚ που τιμωρεί μόνο με φυλάκιση και με χρηματική ποινή δέκα χιλιάδων (10.000) έως εκατό (100.000) χιλιάδων ευρώ όποιον «κατ' επάγγελμα ή από κερδοσκοπία επιχειρεί να διευκολύνει, έστω και συγκαλυμμένα, με τη δημοσίευση αγγελίας, εικόνας, αριθμού τηλεφωνικής σύνδεσης ή με τη μετάδοση ηλεκτρονικών μηνυμάτων ή με οποιονδήποτε άλλο τρόπο την ασέλγεια με ανήλικο».

Οι επιβαρυντικές περιπτώσεις της σωματεμπορίας, μαστροπείας θα πρέπει να αποκτήσουν μια ομοιογένεια. Επομένως επιβαρυντική πρέπει να είναι η περίπτωση σε όλα τα παραπάνω εγκλήματα όταν στρέφονται «εναντίον ανηλίκου» και όχι μόνο «εναντίον προσώπου νεότερου των δεκαπέντε ετών» (όπως στο άρθ.349 παρ.2 εδ.α).

Επίσης «η χρήση ηλεκτρονικών μέσων επικοινωνίας» να προστεθεί ως επιβαρυντική περίπτωση και στη σωματεμπορία και στην διευκόλυνση ακολασίας άλλων (είναι μόνο στη μαστροπεία), ενώ «η σύνδεση με την παράνομη είσοδο, παραμονή ή έξοδο του παθόντος από τη χώρα» να προστεθεί ως επιβαρυντική περίπτωση και στη μαστροπεία (είναι μόνο στη σωματεμπορία).

Στην παράγραφο 3 του άρθρου 351 ΠΚ ποινικοποιείται η συμπεριφορά του πελάτη/χρήστη υπηρεσιών θύματος, γεγονός που μπορεί να θεωρηθεί ως αναγνώριση της κοινωνικής του ευθύνης για την εξέλιξη του φαινομένου. Ωστόσο, ο νομοθέτης απαιτεί την άμεση γνώση της θυματικής ιδιότητας, κάτι που είναι δύσκολο να αποδειχθεί. Επομένως, θα ήταν καλύτερα να τροποποιηθεί με ενδεχόμενο δόλο (αυτό υποστηρίζουν οι Συκιάτου και Δημήτρινας). 7.α.

➤ **Στο άρθρο 350 ΠΚ (Εκμετάλλευση πόρνης):**

«Άντρας που συντηρείται ολικά ή εν μέρει από γυναίκα που ασκεί κατ' επάγγελμα την πορνεία και από την εκμετάλλευση των σχετικών ανήθικων κερδών της τιμωρείται με φυλάκιση έξι μηνών μέχρι τριών ετών, αν δεν υπάρχει περίπτωση να τιμωρηθεί για άλλη βαρύτερη αξιόποινη πράξη».

Θα πρέπει να τροποποιηθεί και να γίνει άφυλο.7.β.

Πρόταση: «Όποιος συντηρείται ολικά ή εν μέρει από πρόσωπο που ασκεί κατ' επάγγελμα την πορνεία και από την εκμετάλλευση των κερδών του τιμωρείται με φυλάκιση

7.α. Βλ. Α. Συκιάτου, «Ο δόλος του χρήστη υπηρεσιών του θύματος στις υποθέσεις εμπορίας/σωματεμπορίας ανθρώπων», εν: Ενδεχόμενος δόλος – ενδεχόμενη αμέλεια – Τρίτη μορφή υπαιτιότητας: Πρακτικά διημερίδας που διοργάνωσε ο Τομέας Ποινικών και Εγκληματολογικών Επιστημών του ΔΠΘ στη Ρόδο (3-4/6/2005), Εκδ. Δίκαιο & Οικονομία Π. Ν. Σάκκουλα, 2006, σελ.189/ Γ. Δημήτρινας, «Άρθρο 323Α: το ελληνικό κυρωτικό εγχείρημα στην καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων» στον τιμητικό τόμο Ν. Ανδρουλάκη, Εκδ. Αντ. Σάκκουλα, 2003, σελ.143-182.

7.β.Βλ. Α. Συκιάτου, *Έμφυλη Εγκληματικότητα: Μια απόπειρα κριτικής προσέγγισης*, εν: Ν. Κουράκη (επιμ.), *Έμφυλη Εγκληματικότητα – Ποινική και εγκληματολογική προσέγγιση του φύλου*, Β' έκδοση, Εκδ. Αντ. Σάκκουλα, 2009, σελ.262 επ.

έξι μηνών μέχρι τριών ετών, αν δεν υπάρχει περίπτωση να τιμωρηθεί για άλλη βαρύτερη αξιόποινη πράξη».

2. Π.Δ. 114/2010 και Ν. 3386/2005:

Στην παράγραφο 2 του άρθρου 13 του Προεδρικού Διατάγματος 114/2010 (ΦΕΚ 195/Α/2010) σχετικού με την καθιέρωση ενιαίας διαδικασίας αναγνώρισης σε αλλοδαπούς και ανιθαγενείς του καθεστώτος του πρόσφυγα ή δικαιούχου επικουρικής προστασίας σε συμμόρφωση προς την Οδηγία 2005/85/ΕΚ του Συμβουλίου «σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές για τις διαδικασίες με τις οποίες τα κράτη μέλη χορηγούν και ανακαλούν το καθεστώς του πρόσφυγα» (L 326/13.12.2005), προστέθηκε περίπτωση δ' ως εξής:

«δ. Συνιστά κίνδυνο για τη δημόσια υγεία, επειδή πάσχει από λοιμώδες νόσημα ή ανήκει σε ομάδες ευάλωτες σε λοιμώδεις ασθένειες, ιδίως λόγω της χώρας προέλευσης ή της χρήσης ενδοφλέβιων μη σύννομων ουσιών ή του ότι είναι εκδιδόμενο πρόσωπο, κατά την έννοια των διατάξεων του νόμου Ν. 2734/1999 (ΦΕΚ 161/Α/1999) ή του ότι διαμένει υπό συνθήκες που δεν πληρούν τους στοιχειώδεις κανόνες υγιεινής, όπως τα θέματα αυτά καθορίζονται από υγειονομικές διατάξεις.»

Με την ίδια διατύπωση αντικατεστάθη η περίπτωση δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 76 του νόμου 3386/2005 (ΦΕΚ 212/Α/2005) σχετικά με την είσοδο, διαμονή και κοινωνική ένταξη υπηκόων τρίτων χωρών στην Ελληνική Επικράτεια.

Οι σχετικές διατάξεις του Π.Δ.114/2010 είναι σχετικές με την κράτηση αλλοδαπού/ής που έχει αιτηθεί άσυλο και του Ν.3386/2005 για την διοικητική απέλαση αλλοδαπού (και στις δύο περιπτώσεις όταν ο/η αλλοδαπός/ή συνιστά κίνδυνο για τη δημόσια υγεία).

Και οι δύο διατάξεις θεωρούν ότι ο/η αλλοδαπός/ή «συνιστά κίνδυνο για τη δημόσια υγεία, επειδή (μεταξύ άλλων) είναι εκδιδόμενο πρόσωπο, κατά την έννοια των διατάξεων του νόμου Ν. 2734/1999». Ωστόσο, ο Ν. 2734/1999 δεν δίδει ορισμό παρά μόνο προβλέπει τις προϋποθέσεις για έκδοση άδειας «εκδιδομένου προσώπου». Συνεπώς τι εννοεί ο νομοθέτης; Όποιος μετά την είσοδό του στην ελληνική επικράτεια εκδίδεται με ή χωρίς άδεια; Ή και προ της εισόδου του (στην περίπτωση των αιτούντων άσυλο;) Στην τελευταία περίπτωση δεν μπορεί να θεωρηθεί «εκδιδόμενο» όταν ασκεί τη δραστηριότητα προ της εισόδου του γιατί δεν καλύπτεται από τον Ν.2734/99.

Επίσης η φράση «συνιστά κίνδυνο για τη δημόσια υγεία ιδίως λόγω της χώρας προέλευσης» είναι σαφώς αντισυνταγματική γιατί γενικοποιεί ολόκληρη χώρα ως δημόσιο κίνδυνο (εκτός αν έχει εκδοθεί απαγόρευση εισόδου ή θέση σε καθεστώς καραντίνας για όσους προέρχονται από συγκεκριμένες χώρες).

-ΣΤΟΧΕΥΣΗ ΚΑΙ ΟΔΕΥΣΗ ΓΙΑ ΡΙΖΙΚΗ ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΟΥ ΥΠΑΡΧΟΝΤΟΣ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΡΥΘΜΙΣΗΣ ΤΗΣ ΠΟΡΝΕΙΑΣ ΥΠΟ ΤΟ ΠΡΙΣΜΑ ΤΟΥ ΣΚΑΝΔΙΝΑΒΙΚΟΥ ΜΟΝΤΕΛΟΥ ΝΟΜΟΘΕΤΗΣΗΣ: Δεν πρέπει να αρκεστούμε μόνο στο να κάνουμε προγράμματα για νέους/ες, μέσα από τα σχολεία, ώστε να «επενδύσουμε» μόνο σε μια αλλαγή από τις μελλοντικές γενιές, όταν δηλ. θα είναι πιο «ώριμη» η κοινωνία.

Αντιθέτως, αυτά τα προγράμματα πρέπει να συνδυαστούν και με μέτρα που θα παρθούν για να ισχύσουν άμεσα, με την υιοθέτηση δηλ. ενός νέου νομοθετικού πλαισίου, που θα ποινικοποιεί τον πελάτη και θα προστατεύει τα εκδιδόμενα άτομα με συγκεκριμένες πολιτικές για την έξοδο τους από την πορνεία και την ένταξη τους στην αγορά εργασίας.

Z. ΛΟΙΠΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΠΡΟΛΗΨΗΣ, ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗΣ & ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ

-Να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στην πρόληψη, ώστε να αποθαρρυνθούν οι νέοι άνθρωποι από το να εργαστούν στο σύστημα της πορνείας, ή να αγοράζουν υπηρεσίες από το σύστημα της πορνείας. Έτσι, θα πρέπει να προωθηθούν ο σχεδιασμός και η εφαρμογή εκστρατειών ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης του γενικού πληθυσμού, εστιάζοντας στις πιο ευάλωτες κοινωνικές ομάδες. Μάλιστα, θα πρέπει να αναδειχθεί η διασύνδεση μεταξύ πορνείας και εμπορίας ανθρώπων. η πορνεία, όπως και η σωματεμπορία, είναι παράγωγα κοινωνικών ανισοτήτων. Οι κοινωνικές ανισότητες καθιστούν κάποιες κοινωνικές ομάδες πιο ευάλωτες στην εκμετάλλυσή τους από τρίτους, σε σύγκριση με κάποιες άλλες. Στοιχεία της ταυτότητας κάποιων από τις πλέον ευάλωτες κοινωνικές ομάδες σε ό,τι αφορά στη σωματεμπορία καταδεικνύεται από το προφίλ των θυμάτων: τα θύματα σωματεμπορίας που αναγνωρίστηκαν στη Δυτική και Νοτιοανατολική Ευρώπη ήταν 51% γυναίκες, 20% ανήλικα κορίτσια, 21% άνδρες, και 8% ανήλικα αγόρια (UNODC, 2016)⁸. Τα περισσότερα θύματα εμπορίας ανθρώπων συνεχίζουν να διακινούνται με σκοπό τη σεξουαλική τους εκμετάλλευση, όπως αναφέρεται στην τελευταία έκθεση του UNODC (2016) περί εμπορίας ανθρώπων.

-Εισαγωγή στα σχολεία όλων των βαθμίδων τακτικών εισηγήσεων για τα ανθρώπινα δικαιώματα, και για τη σεξουαλική διαπαιδαγώγηση.

-Έναρξη εκτεταμένων προγραμμάτων επιμόρφωσης στελεχών όλου του μηχανισμού που εμπλέκεται (αστυνομία, δικαστές, κοινωνικοί λειτουργοί κλπ) και δημιουργία νέων σχολικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε όλες τις βαθμίδες, που θα αποδομούν τα «πατριαρχικά στερεότυπα» και θα διαπαιδαγωγούν τα παιδιά από μικρή ηλικία στις αρχές της ισότητας των φύλων.

Φυσικά, θα εξακολουθήσουν να υπάρχουν και γυναίκες που αποφασίζουν ότι προτιμούν να πουλούν το κορμί τους παρά να εργάζονται όπως το ευρύ κοινωνικό σύνολο, αλλά όλα δείχνουν ότι είναι η ισχνή μειοψηφία. Ακόμα όμως και γι' αυτή τη μειοψηφία, χρειάζεται η διαπαιδαγωγική επίδραση της κοινωνίας, μέσω και των νόμων που αναδεικνύουν ότι το ανθρώπινο σώμα δεν είναι κάτι που μπορεί να πουληθεί, το ίδιο και το σεξ. Η πορνεία δεν μπορεί να είναι επάγγελμα ούτε είναι ποτέ «ασφαλής», προκειμένου να «δεχτούμε» ότι μπορεί να είναι αποτέλεσμα ελεύθερης επιλογής, έστω και για μια μικρή μειοψηφία, ούτε πολύ περισσότερο, μπορεί να θεωρηθεί μια άλλη έκφραση της γυναικείας απελευθέρωσης, εφόσον αυτή συνοδεύεται από την, εξ ορισμού, σχέση εξουσίας του «πελάτη» στην γυναίκα που εκδίδεται. Σε τελική ανάλυση, καμιά εκδιδόμενη γυναίκα δε θέλει το παιδί της να γίνει «πόρνη». Αλλά, επίσης, καμιά μητέρα και κανένας πατέρας δεν

⁸ UNODC, Global Report on Trafficking in Persons, 2016

θέλει το παιδί του «να επιλέξει» την πορνεία. Επομένως, ας ξεπεράσουμε τις αυταπάτες ότι είναι επιλογή. Παραφράζοντας αυτό που είπε η Mary Honeyball, η εισηγήτρια του Ψηφίσματος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου: «Στέλνουμε ένα ισχυρό μήνυμα ότι η Γ.Γ.Ι.Φ. φιλοδοξεί να συγκρουστεί μετωπικά με την πορνεία, αντί να τη δεχτεί ως γεγονός της ζωής».

I. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΠΗΓΕΣ:

Report on Exploitation and Demand, pornography and prostitution, 2016,

Unizon Study on the gender dimension of trafficking in human beings', final report, European commission, migration and home affairs, 2016,

L. Reinschmidt, 'Prostitution in Europe between regulation and prohibition. Comparing legal situations and effects', 2016, Observatory for Sociopolitical Developments in Europe

Report on the progress made in the fight against trafficking in human beings (2016), EUROPEAN COMMISSION

National coordinator against prostitution and trafficking, 'The extent and development of prostitution in Sweden', 2015, summary

Prostitution Policy: Legalization, Decriminalisation and the Nordic Model. Ane Mathieson, Easton Branam & Anya Noble. The Seattle Journal for social justice vol.14, issue 2, 2015.

G. Ekberg, 'SWEDISH LAWS AND POLICIES ON PROSTITUTION AND TRAFFICKING IN HUMAN BEINGS: AN OVERVIEW', 2013

Cho S.-Y., Dreher A., Neumayer E., 'Does legalized prostitution increase human trafficking?', 2013

Dutch Policy on Prostitution, questions and answers, 2012

C. Kajsa, 'Targeting the sex buyer. The Swedish example: stopping prostitution and trafficking where it all begins', 2010

National Rapporteur on trafficking in human beings and sexual violence against children, 'Does legalised prostitution generate more human trafficking?', 2013

'Απαγόρευση της αγοράς σεξουαλικών υπηρεσιών. Μία εκτίμηση 1999-2008', Υπουργείο Δικαιοσύνης Σουηδίας

Conference report, 'prostitution in the nordic countries', Stockholm, 2008

Purchasing sexual services in Sweden and the Netherlands, 2004, Report, Norwegian Ministry of Justice and the police

Παπαντωνίου Α., Παπαντωνίου-Φραγκούλη Μ., Συκιώτου Αθ., 'Σωματεμπορία. Ο ρόλος του πελάτη, νομική προσέγγιση και εμπειρικά δεδομένα', 2013

Α. Συκιώτου, «Ο δόλος του χρήστη υπηρεσιών του θύματος στις υποθέσεις εμπορίας/ σωματεμπορίας ανθρώπων», εν: Ενδεχόμενος δόλος – ενδεχόμενη αμέλεια – Τρίτη μορφή υπαιτιότητας: Πρακτικά διημερίδας που διοργάνωσε ο Τομέας Ποινικών και Εγκληματολογικών Επιστημών του ΔΠΘ στη Ρόδο (3-4/6/2005), Εκδ. Δίκαιο & Οικονομία Π. Ν. Σάκκουλα, 2006, σελ.189.

Γ. Δημήτριάδης, «Άρθρο 323Α: το ελληνικό κυρωτικό εγχείρημα στην καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων» στον τιμητικό τόμο Ν. Ανδρουλάκη, Εκδ. Αντ. Σάκκουλα, 2003, σελ.143-182.

Α. Συκιώτου, Έμφυλη Εγκληματικότητα: Μια απόπειρα κριτικής προσέγγισης, εν: Ν. Κουράκη (επιμ.), Έμφυλη Εγκληματικότητα – Ποινική και εγκληματολογική προσέγγιση του φύλου, Β' έκδοση, Εκδ. Αντ. Σάκκουλα, 2009, σελ.262 επ.

Γρ. Λάζος, 'Πορνεία και διεθνική σωματεμπορία στη σύγχρονη Ελλάδα', 2001

The German model is producing hell on earth! Trauma and Prostitution. Scientists for a world without prostitution.

Why prostitution should not be legal. Evidence for holding buyers accountable. Demand Abolition.

Comparing sex buyers with men who do not buy sex. New data on prostitution and trafficking. By Melissa Farley, Jacqueline M Golding, Emily Schuckman Matthews, Neil M Malamuth, Laura Jarrett Journal of Interpersonal Violence, 1-25, 2015.

EWL Campaign: Together for a Europe free from prostitution.

The Swedish law that prohibits the purchase of sexual services. Gunilla Ekberg, Ministry of Industry, Employment, and Communications. Violence against women, vol. 10 no 10, 2004.

II. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ

Ν 2734/1999: Εκδιδόμενα με αμοιβή πρόσωπα.Πρόσληψη Φρουρών Υπ.Δημ.Τάξης (276425)

ΦΕΚ Α' 161/5.8.1999 ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 2734

Εκδιδόμενα με αμοιβή πρόσωπα και άλλες διατάξεις.

*** ΠΡΟΣΟΧΗ: Κατά το άρθρο 31 παρ.7 Ν.3904/2010, ΦΕΚ Α 218/23.12.2010:
"7. Όλες οι παραβάσεις των διατάξεων του ν. 2734/1999 τιμωρούνται με πρόστιμο
μέχρι τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ".

*** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Περί της ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ της διάταξης της παρ. 5 του άρθρου
9 του παρόντος νόμου βλέπε σχετικά στην υπ' αριθμ. 1348/2012 απόφαση ΣΤΕ.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή :

Άρθρο 1

Πιστοποιητικό άσκησης επαγγέλματος επ` αμοιβή
εκδιδόμενων προσώπων

1. Πρόσωπο, το οποίο εκδίδεται με αμοιβή, υποχρεούται να κατέχει
πιστοποιητικό άσκησης επαγγέλματος. Το πιστοποιητικό αυτό χορηγείται,
ύστερα από αίτησή του, από το νομάρχη του τόπου κατοικίας του, εφόσον
στο ανωτέρω πρόσωπο συντρέχουν οι ακόλουθες προϋποθέσεις :

α. Έχει συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας του.

β. Είναι άγαμο ή τελεί σε χηρεία ή είναι διαζευγμένο.

γ. Δεν πάσχει από σεξουαλικά μεταδιδόμενη ή άλλη μολυσματική νόσο.
Οι νόσοι αυτές καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Υγείας και
Πρόνοιας.

δ. Δεν πάσχει από οποιασδήποτε μορφής ψυχική νόσο και δεν είναι
χρήστης ναρκωτικών ουσιών.

"ε. Δεν έχει καταδικασθεί με αμετάκλητη απόφαση για ανθρωποκτονία από
πρόθεση (άρθρο 299 Π.Κ.), αποπλάνηση παιδιών (άρθρο 339 Π.Κ.),
μαστροπεία (άρθρο 349 Π.Κ.), σωματεμπορία (άρθρο 350 Π.Κ.), ληστεία
(άρθρο 380 Π.Κ.) και εκβίαση (άρθρο 385 Π.Κ.), καθώς και για παράβαση

των διατάξεων των νόμων περί όπλων και ναρκωτικών".

*** Η περ. ε` αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ.1 άρθρ.12
Ν.2839/2000,ΦΕΚ Α 196/12.9.2000.

*** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Σύμφωνα με την παρ.9 άρθρ.11 Ν.3064/2002,
ΦΕΚ Α 248/15.10.2002 ορίζεται ότι:

9. Στο στοιχείο ε` της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του Ν.2734/1999 (ΦΕΚ 161 Α) μετά τη φράση "διευκόλυνση ακολασίας άλλων (άρθρο 348 Π.Κ.)" προστίθεται μεταξύ κομμάτων η φράση "πορνογραφία ανηλίκων (άρθρο 348Α Π.Κ.)" και η φράση "σωματεμπορία (άρθρο 350 Π.Κ.)" αντικαθίσταται από τη φράση "σωματεμπορία (άρθρο 351 Π.Κ.), ασέλγεια με ανήλικο έναντι αμοιβής (άρθρο 351 Α Π.Κ.)".

2. Η χορήγηση του ανωτέρω πιστοποιητικού σε πρόσωπο αλλοδαπής υπηκοότητας προϋποθέτει επιπλέον τη νόμιμη παραμονή αυτού στη χώρα.

3. Το πιστοποιητικό άσκησης επαγγέλματος ισχύει για χρονικό διάστημα τριών (3) ετών και για την περιοχή της οικείας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης. Το εν λόγω πιστοποιητικό ανανεώνεται για ίσο χρόνο, εφόσον εξακολουθούν να συντρέχουν οι προϋποθέσεις της προηγούμενης παραγράφου. Για τα πρόσωπα αλλοδαπής υπηκοότητας, το εν λόγω πιστοποιητικό ισχύει για όσο χρόνο διαρκεί η νόμιμη παραμονή τους στη χώρα, εφόσον αυτή είναι μικρότερη της τριετίας.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Υγείας και Πρόνοιας, η οποία εκδίδεται εντός προθεσμίας τριών (3) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, καθορίζεται η διαδικασία έκδοσης, ανάκλησης και ανανέωσης του ανωτέρω πιστοποιητικού, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

5. Στα πρόσωπα που κατέχουν το προαναφερόμενο πιστοποιητικό χορηγείται υποχρεωτικά, με μέριμνα της αρμόδιας Υγειονομικής Υπηρεσίας της οικείας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, βιβλιάριο υγείας.

Άρθρο 2

Ιατρικός έλεγχος

1. Πρόσωπα που κατέχουν το πιστοποιητικό που προβλέπεται στο προηγούμενο άρθρο, υποχρεούνται, κάθε δεκαπέντε (15) ημέρες, να υποβάλλονται σε ιατρική εξέταση, με μέριμνα των υγειονομικών υπηρεσιών των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων. Το αποτέλεσμα κάθε ιατρικής εξέτασης αναγράφεται στο βιβλιάριο υγείας.

2. Αν διαπιστωθεί ότι τα πρόσωπα που αναφέρονται στις προηγούμενες παραγράφους πάσχουν από σεξουαλικά μεταδιδόμενη ή άλλη μολυσματική νόσο, υποβάλλονται σε θεραπεία έως ότου ιαθεί η νόσος. Κατά τη διάρκεια της θεραπείας υποχρεούνται σε αποχή από τη συγκεκριμένη δραστηριότητα. Η θεραπεία παρέχεται δωρεάν από τα κρατικά νοσηλευτικά ιδρύματα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, μπορεί όμως να παρέχεται με δική τους δαπάνη και από ιδιώτες ιατρούς, σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 2 του άρθρου 2 του ν. 1193/1981. Προς τούτο απαιτείται αίτηση του ενδιαφερομένου στην αρμόδια υγειονομική υπηρεσία της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης και έγκρισή της. Η αποθεραπεία της νόσου βεβαιώνεται με σχετικό έγγραφο κρατικού νοσηλευτικού ιδρύματος.

3. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας, η οποία εκδίδεται εντός προθεσμίας τριών (3) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, καθορίζεται ο τρόπος και η διαδικασία διενέργειας του ιατρικού ελέγχου, καθώς και τα μέτρα για τη διευκόλυνση και εξασφάλισή του.

Άρθρο 3

Εγκατάσταση προσώπων εκδιδομένων με αμοιβή

1. Πρόσωπο, το οποίο κατέχει πιστοποιητικό άσκησης επαγγέλματος για να εκδίδεται με αμοιβή, υποχρεούται νο εφοδιασθεί με άδεια εγκατάστασης και χρήσης του οικήματος, εντός του οποίου θα ασκεί την ανωτέρω δραστηριότητα, υπό την προϋπόθεση ότι έχει την προς τούτο έγγραφη συγκατάθεση του ιδιοκτήτη του εν λόγω οικήματος. Αν πρόκειται για διαμέρισμα πολυκοιτοκίας, απαιτείται συγκατάθεση όλων των συνιδιοκτητών και ενοίκων αυτής, εκτός αν ο κανονισμός της απαγορεύει την άσκηση την εν λόγω δραστηριότητας. Η ανωτέρω συγκατάθεση του ιδιοκτήτη και των

συνιδιοκτητών και ενοίκων ισχύει μέχρι τη λήξη της άδειας εγκατάστασης και χρήσης, έστω και αν μεταβληθούν τα πρόσωπα αυτά, και δεν ανακαλείται. Απαγορεύεται η εκμίσθωση ή η παραχώρηση της χρήσης του οικήματος, για τον ανωτέρω σκοπό, σε πρόσωπο που δεν κατέχει το προαναφερόμενο πιστοποιητικό. Τα οικήματα, εντός των οποίων ασκείται η ως άνω δραστηριότητα, δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιούνται ως κατοικία. Η άδεια είναι προσωπική, ισχύει για δύο (2) χρόνια και ανανεώνεται για ίσο χρόνο, με τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις της αρχικής χορήγησής της. Κατά το χρόνο ισχύος της εν λόγω άδειας δεν επιτρέπεται η χορήγηση στο ίδιο πρόσωπο δεύτερης άδειας για τον ίδιο σκοπό.

2. Η ανωτέρω άδεια χορηγείται από τον οικείο δήμαρχο ή πρόεδρο κοινότητας, ύστερα από ούμφωνη γνώμη επιτροπής, η οποία συγκροτείται με απόφαση του νομάρχη και αποτελείται από τον εισαγγελέα πρωτοδικών του τόπου όπου βρίσκεται το ακίνητο, ως πρόεδρο, το διευθυντή της Διεύθυνσης Υγιεινής της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, ως εισηγητή, το διευθυντή της Αστυνομικής Διεύθυνσης ή Διεύθυνσης Ασφάλειας ή τους νόμιμους αναπληρωτές τους, καθώς επίσης και από ένα νομαρχιακό και ένα δημοτικό ή κοινοτικό, κατά περίπτωση, σύμβουλο, που ορίζονται με τους αναπληρωτές τους από το αντίστοιχο νομαρχιακό, δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο. Με την ίδια απόφαση ορίζεται και ένας υπάλληλος της Διεύθυνσης Υγιεινής της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, ως Γραμματέας της Επιτροπής. Στον πρόεδρο και τα μέλη της Επιτροπής καταβάλλεται αποζημίωση, το ύψος της οποίας καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Υγείας και Πρόνοιας.

3. Οι δήμοι και οι κοινότητες καθορίζουν, με απόφασή τους, τον αριθμό των εν λόγω αδειών που επιτρέπεται να χορηγούνται στην περιφέρειά τους, με βάση τις ιδιαίτερες τοπικές συνθήκες και ανάγκες, που σχετίζονται κυρίως με τον πληθυσμό τους και τη σύνθεση αυτού, την ύπαρξη στρατοπέδων, λημανιών και βιομηχανικών μονάδων, καθώς και με την ανάπτυξη εμπορικών ή άλλων δραστηριοτήτων που επιβάλλουν απασχόληση τη διέλευση ατόμων από άλλες περιοχές. Κατά την πρώτη εφαρμογή του νόμου αυτού, η ανωτέρω απόφαση εκδίδεται μέσα σε τρεις (3) μήνες από την έναρξη ισχύος του. Επίσης, δύνανται να καθορίζουν περιοχές τους, εντός των οποίων δεν επιτρέπεται η χορήγηση τέτοιων αδειών.

4. Δεν επιτρέπεται η εγκατάσταση εκδιδομένων με αμοιβή προσώπων σε

διατηρητέα ή παροδοσιακά κτίρια, καθώς και σε χώρους που δεν είναι κύριας χρήσεως και δεν πληρούν τους όρους του Γενικού Οικοδομικού Κανονισμού. Επίσης, δεν επιτρέπεται η εγκατάσταση σε κτίρια που απέχουν, σε ακτίνα λιγότερο από 200 μέτρα, από ναούς, σχολεία, νηπιαγωγεία, φροντιστήρια, παιδικούς σταθμούς, νοσηλευτικά ιδρύματα, κέντρα νεότητας, αθλητικά κέντρα, οικότροφεία, «, ξενοδοχεία κατηγορίας τριών (3), τεσσάρων

(4) και πέντε (5) αστέρων,» βιβλιοθήκες και ευαγή ιδρύματα, καθώς και από πλατείες και παιδικές

χαρές. Με απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου μπορεί να αυξάνονται οι προαναφερόμενες αποστάσεις και να καθορίζονται και άλλα κτίρια, στα οποία δεν επιτρέπεται η εγκατάσταση εκδιδομένων με αμοιβή προσώπων, καθώς και οι αποστάσεις μεταξύ οικημάτων, στα οποία μπορούν τα εν λόγω πρόσωπα να εγκαθίστανται.

***Οι εντός "" λέξεις προστέθηκαν με το άρθρο 49 του Ν.4238/2014 (ΦΕΚ Α` 38/17/02/2014)

5. Με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Δημόσιας Τάξης, η οποία εκδίδεται εντός τριών (3) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος, καθορίζονται τα δικαιολογητικά και η διαδικασία έκδοσης της άδειας της παρ. 1 του παρόντος άρθρου, τα στοιχεία που πρέπει να περιέχει η άδεια αυτή, καθώς και οι υποχρεώσεις των κατόχων τους. Με την ίδια απόφαση μπορεί να καθορίζονται και ειδικότερες προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούν τα οικήματα, στα οποία εγκαθίστανται τα εκδιδόμενα με αμοιβή πρόσωπα, καθώς και το ωράριο λειτουργίας, εντός του οποίου τα πρόσωπα αυτά θα ασκούν τη δραστηριότητά τους.

*** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Κατά το άρθρο 2 περ.7γ ΠΔ 64/2014,ΦΕΚ Α 106/5.5.2014:

" γ) Η υπουργική απόφαση, η έκδοση της οποίας προβλέπεται στην παρ. 5 του άρθρου 3 του ν.

2734/1999, σχετικά με τον καθορισμό των δικαιολογητικών και της διαδικασίας έκδοσης της

άδειας εγκατάστασης από πρόσωπο το οποίο κατέχει πιστοποιητικό άσκησης επαγγέλματος για να

εκδίδεται με αμοιβή, των στοιχείων που πρέπει να περιέχει η άδεια αυτή, των υποχρεώσεων των

κατόχων τους, των ειδικότερων προϋποθέσεων που πρέπει να πληρούν τα οικήματα στα οποία

εγκαθίστανται τα εκδιδόμενα με αμοιβή πρόσωπα και του ωραρίου λειτουργίας, εντός του οποίου

τα πρόσωπα αυτά θα ασκούν τη δραστηριότητα τους, εκδίδεται εφεξής μόνο με απόφαση του

Υπουργού Εσωτερικών".

Άρθρο 4

Απαγόρευση επαγγελματικού ομαδικού εταιρισμού

1 Η χρήση οικημάτων για άσκηση επαγγελματικού ομαδικού εταιρισμού με οποιαδήποτε μορφή, όνομα ή τίτλο απαγορεύεται

2. Κάτοχος άδειας εγκατάστασης και χρήσης οικήματος μπορεί να επιτρέψει, κατόπιν εγγράφου δηλώσεως προς την αρμόδια αστυνομική αρχή, τη χρήση αυτού σε ακόμη δύο τα πολύ εκδιδόμενα με αμοιβή πρόσωπα, που κατέχουν πιστοποιητικό άσκησης επαγγέλματος, υπό την προϋπόθεση ότι υφίσταται έγγραφη προς τούτο συγκατάθεση του ιδιοκτήτη του οικήματος, η οποία επισυνάπτεται στην ανωτέρω δήλωση και με τον περιορισμό ότι καθένα θα κάνει χρήση αυτού σε διαφορετικές ώρες. Τόσο ο κάτοχος της ανωτέρω άδειας εγκατάστασης και χρήσης όσο και τα λοιπά πρόσωπα, που κάνουν χρήση του ίδιου κατά τα ανωτέρω οικήματος, δεν επιτρέπεται να ασκούν την εν λόγω δραστηριότητα και σε άλλα οικήματα.

3. Η χορήγηση δεύτερης άδειας στο ίδιο οίκημα ή στην ίδια πολυκατοικία απαγορεύεται.

4. Η πρόσληψη υπηρετικού προσωπικού από κατόχους αδειών εγκατάστασης και χρήσης απαγορεύεται χωρίς άδεια του αρμόδιου νομάρχη.

"Η άδεια χορηγείται σε άτομα ηλικίας άνω των πενήντα (50) ετών, εφόσον πληρούν και τις προϋποθέσεις των εδαφίων γ', δ' και ε' της παρ. 1 του άρθρου 1 και ισχύει για τρία χρόνια". Η διαδικασία έκδοσης, ανάκλησης και ανανέωσης της άδειας αυτής, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια καθορίζονται με την κοινή υπουργική απόφαση που προβλέπεται στην παρ. 4 του άρθρου 1. Η διάταξη της παρ. 5 του ίδιου άρθρου έχει εφαρμογή και για τα πρόσωπα αυτά, τα οποία υποχρεούνται, ανά βμηνο, σε ιατρική εξέταση. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται

οι διατάξεις του άρθρου 2.

*** Το δεύτερο εδάφιο αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ.1 άρθρ.12
Ν.2839/2000,ΦΕΚ Α 196/12.9.2000.

Άρθρο 5

Ποινικές κυρώσεις

1. Τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι δύο (2) ετών και με χρηματική ποινή όποιος :

α. Εκδίδεται με αμοιβή χωρίς να κατέχει πιστοποιητικό άσκησης επαγγέλματος ή χωρίς να υποβάλλεται στους σχετικούς ελέγχους της παρ. 1 του άρθρου 2.

β Εγκαθίσταται σε οίκημα χωρίς να είναι εφοδιασμένος με την άδεια που προβλέπεται στην παρ. 1 του άρθρου 3 ή εκδίδεται με αμοιβή σε οίκημα, κατά παράβαση των διατάξεων των παρ. 1 και 2 του άρθρου 4.

γ. Επιτρέπει την εργασία και σε άλλο εκδιδόμενο με αμοιβή πρόσωπο, χωρίς να έχουν τηρηθεί οι προϋποθέσεις της παρ. 2 του άρθρου 4.

δ. Προσλαμβάνει ή εργάζεται ως υπηρετικό προσωπικό, κατά παράβαση των διατάξεων της παρ. 4 του άρθρου 4.

ε. Δεν υποβάλλεται στη θεραπεία που προβλέπεται στην παρ. 3 του άρθρου 2 ή διακόπτει αυτή πριν την ίαση της νόσου.

"στ. Εκμισθώνει ή παραχωρεί τη χρήση οικήματος σε πρόσωπο που δεν κατέχει πιστοποιητικό άσκησης επαγγέλματος ή το οίκημα δεν πληροί τις προϋποθέσεις της παραγράφου 4 του άρθρου 3".

*** Η περ. στ` αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ.2 άρθρ.12
Ν.2839/2000,ΦΕΚ Α 196/12.9.2000.

2. Πρόσωπο που εκδίδεται με αμοιβή και έρχεται σε σαρκική συνάφεια εν

γνώσει ότι πάσχει από σεξουαλικά μεταδιδόμενη ή άλλη μολυσματική νόσο, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι ένα (1) έτος εκτός αν η πράξη τιμωρείται βαρύτερα από άλλη διάταξη.

3. Με την ποινή της προηγούμενης παραγράφου τιμωρείται όποιος διαπραγματεύεται ή μεσολαβεί, με σκοπό να κατευθύνει πελατεία σε πρόσωπα εκδιδόμενα με αμοιβή, εκτός αν η πράξη τιμωρείται βαρύτερα από άλλη διάταξη.

4. Με φυλάκιση μέχρι τριών (3) μηνών τιμωρείται όποιος δημοσία παρενοχλεί το κοινό, προκαλώντας αυτό σε σαρκική συνάφεια με άσεμνες στάσεις, φράσεις ή κινήσεις.

Άρθρο 6

Διοικητικές κυρώσεις

1. Η άδεια εγκατάστασης και χρήσης οικήματος αφαιρείται για χρονικό διάστημα από έναν (1) έως τρεις (3) μήνες και σε περίπτωση υποτροπής μέχρι έξι (6) μήνες, ύστερα από γνώμη της Επιτροπής της παραγράφου 2 του άρθρου 3, στις εξής περιπτώσεις :

α. Όταν στο οίκημα εργάζονται πρόσωπα, κατά παράβαση των διατάξεων των παρ. 2 και 4 του άρθρου 4.

β. Όταν μέσα στο οίκημα ή εξαιτίας της χρήσης αυτού τελούνται στην περιοχή εγγύς του οικήματος αξιόποινες πράξεις ή εκδηλώνονται αταξίες αντικοινωνικού χαρακτήρα, που προκαλούν το κοινό αίσθημα ή δημιουργούν κίνδυνο για τη δημόσια τάξη ή ασφάλεια ή τη δημόσια υγεία ή τη νεολαία ή τα ήθη.

2. Με την ίδια διαδικασία η άδεια ανακαλείται όταν εκλείψει έστω και μία από τις προϋποθέσεις της αρχικής χορήγησής της. Με την ίδια επίσης διαδικασία αφαιρείται οριστικά, αν οι πράξεις ή αταξίες που αναφέρονται στο εδάφιο β` της προηγούμενης παραγράφου συνεχίζονται, παρά το γεγονός ότι η άδεια αφαιρέθηκε προσωρινά δύο φορές.

3. Το οίκημα, που χρησιμοποιείται για να εκδίδεται πρόσωπο με αμοιβή,

χωρίς την προβλεπόμενη στην παρ. 1 του άρθρου 3 άδεια ή χωρίς να έχει υποβληθεί η κατά το άρθρο 4 παρ. 2 δήλωση, κλείνεται και σφραγίζεται με απόφαση του αρμόδιου δημάρχου ή προέδρου κοινότητας. Επίσης, το οίκημα κλείνεται και σφραγίζεται και όταν έχει αφαιρεθεί ή ανακληθεί η χορηγηθείσα άδεια εγκατάστασης και χρήσης. Οποιος παραβιάζει τις σφραγίδες που έχουν τεθεί τιμωρείται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 178 του Ποινικού Κώδικα.

*** ΠΡΟΣΟΧΗ: Κατά το άρθρο 31 παρ.7 Ν.3904/2010, ΦΕΚ Α 218/23.12.2010: "7. Όλες οι παραβάσεις των διατάξεων του ν. 2734/1999 τιμωρούνται με πρόστιμο μέχρι τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ".

Άρθρο 7

Μεταβατικές διατάξεις

Πρόσωπα που, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, εκδίδονται με αμοιβή, υποχρεούνται να υποβάλουν τα απαραίτητα δικαιολογητικά για να εφοδιασθούν :

α. Με το πιστοποιητικό άσκησης επαγγέλματος του άρθρου 1, εντός αποκλειστικής προθεσμίας τριών (3) μηνών από την έκδοση της προβλεπόμενης στην παρ. 4 του ίδιου άρθρου απόφασης.

"β. Με την προβλεπόμενη από το άρθρο 3 άδεια εγκατάστασης και χρήσης, μέσα σε τρεις (3) μήνες από την έκδοση της προβλεπόμενης από την παρ. 5 του ίδιου άρθρου απόφασης. Η ανωτέρω υποχρέωση ισχύει και για τα πρόσωπα που κατέχουν την προβλεπόμενη από το άρθρο 9 του Ν. 1193/1981 άδεια εγκατάστασης. Μέχρι την παρέλευση της ως άνω προθεσμίας δεν εφαρμόζονται οι ποινικές διατάξεις του άρθρου 5 παρ. 1β του παρόντος νόμου."

*** Η περ. β` αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ.2 άρθρ.12 Ν.2839/2000, ΦΕΚ Α 196/12.9.2000.

Άρθρο 8

Καταργούμενες διατάξεις

Οι διατάξεις του κεφαλαίου Β` και του άρθρου 14 του κεφαλαίου Γ` του ν. 1193/1981 (ΦΕΚ 220 Α`) από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου καταργούνται.

.....

Άρθρο 10

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 2 Αυγούστου 1999

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΔΗΜΟΣΙΑΣ	ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ	ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
Β. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ	Γ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ	ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
Λ. ΠΑΠΑΔΗΜΑΣ	Ε. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ
Μ. ΧΡΥΣΟΧΟΙΔΗΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους

Αθήνα, 4 Αυγούστου 1999

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

Ε. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΥΑ 384//1999 (ΥΑ 38449 ΦΕΚ Β 2056 1999): Πιστοπ/κό άσκησης επαγγέλματος εκδιδομένων με αμοιβή προσώπων (282833)

+
,

Αριθ. 38449 ΦΕΚ Β` 2056/24.11.99

Καθορισμός της διαδικασίας έκδοσης, ανάκλησης και ανανέωσης του πιστοποιητικού άσκησης επαγγέλματος, την οποία υποχρεούται να κατέχει πρόσωπο το οποίο εκδίδεται με αμοιβή και το οποίο χορηγείται από το Νομάρχη του τόπου κατοικίας του αιτούντος το πιστοποιητικό προσώπου.

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΔΗΜ. ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ

ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

Εχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις της παρ.4 του άρθρου 1 του Ν. 2734/99 "Εκδιδόμενα με αμοιβή πρόσωπα και άλλες διατάξεις".
2. Την αριθμ.πρωτ.8211/8.3.1999 (ΦΕΚ 198/Β/8.3.1999) κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και της Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης "Ανάθεση αρμοδιοτήτων της Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης στους Υφυπουργούς Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης Λεωνίδα Τζανή και Γεώργιο Φλωρίδη".
3. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις αυτής της απόφασης δεν προκαλείται δαπάνη εις βάρος του Κρατικού Προϋπολογισμού, αποφασίζουμε:

Άρθρο

:ΜΟΝΟΝ

Καθορίζουμε τη διαδικασία έκδοσης, ανάκλησης και ανανέωσης του

πιστοποιητικού άσκησης επαγγέλματος, την οποία υποχρεούται να κατέχει πρόσωπο το οποίο εκδίδεται με αμοιβή και το οποίο χορηγείται από το Νομάρχη του τόπου κατοικίας του αιτούντος το πιστοποιητικό προσώπου.

Α. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ ΤΟΥ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟΥ ΑΣΚΗΣΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ

Καθορίζουμε τα δικαιολογητικά, τα οποία υποχρεούται να υποβάλλει το ενδιαφερόμενο πρόσωπο στον οικείο Νομάρχη, προκειμένου να του χορηγηθεί το ανωτέρω πιστοποιητικό.

1. Αίτηση με χαρτόσημο, στην οποία αναγράφονται τα πλήρη στοιχεία ταυτότητας του προσώπου, περί χορήγησης πιστοποιητικού άσκησης επαγγέλματος εκδιδόμενου με αμοιβή προσώπου.

2. Επικυρωμένο φωτοαντίγραφο του Δελτίου Αστυνομικής Ταυτότητας.

3. Πιστοποιητικό γέννησης.

4. Πιστοποιητικό οικογενειακής Κατάστασης του ενδιαφερομένου προσώπου από το οποίο να αποδεικνύεται, ότι είναι άγαμο, τελεί εν χηρεία ή είναι διαζευγμένο.

5. Πιστοποιητικό Κρατικού Νοσηλευτικού Ιδρύματος, ότι δεν πάσχει από σεξουαλικά μεταδιδόμενη ή άλλη μολυσματική νόσο.

6. Πιστοποιητικό Κρατικού Νοσηλευτικού Ιδρύματος, ότι δεν πάσχει από οποιασδήποτε μορφής ψυχική νόσο και ότι δεν είναι χρήστης ναρκωτικών ουσιών.

7. Απόσπασμα Ποινικού Μητρώου.

8. Βεβαίωση του Πρωτοδικείου, ότι δεν έχει καταδικαστεί, έστω και με οριστική απόφαση για ανθρωποκτονία από πρόθεση (άρθρο 299 Π.Κ), αποπλάνηση παιδιών (άρθρο 339 Π.Κ), διευκόλυνση ακολασίας άλλων (άρθρο 348 Π.Κ), μαστροπεία (άρθρο 349 Π.Δ), σωματεμπορία (άρθρο 350 Π.Κ), ληστεία (άρθρο 380 Π.Κ) και εκβίαση (άρθρο 385 Π.Κ) , καθώς και για παράβαση των διατάξεων των νόμων περί όπλων και ναρκωτικών.

9. Δελτίο δακτυλοσκοπικής σήμανσης.

10. Τρεις (3) πρόσφατες έγχρωμες φωτογραφίες.

**Β. ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟΥ ΑΣΚΗΣΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ ΣΕ ΠΡΟΣΩΠΑ
ΑΛΛΟΔΑΠΗΣ
ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑΣ**

Καθορίζουμε τα δικαιολογητικά τα οποία υποχρεούται να υποβάλλει το ενδιαφερόμενο πρόσωπο αλλοδαπής υπηκοότητας, στον οικείο Νομόρχο, προκειμένου να του χορηγηθεί το ανωτέρω πιστοποιητικό.

1. Αίτηση με χαρτόσημο, στην οποία αναγράφονται τα πλήρη στοιχεία ταυτότητας του προσώπου, περί χορήγησης σε αυτό πιστοποιητικού άσκησης επαγγέλματος εκδιδομένου με αμοιβή προσώπου.

2. Επικυρωμένο φωτοαντίγραφο του Διαβατηρίου.

3. Επικυρωμένο φωτοαντίγραφο της άδειας παραμονής.

4. Πιστοποιητικό περί μη απελάσεως.

5. Πιστοποιητικό γέννησης του ενδιαφερομένου προσώπου της χώρας προέλευσης, επίσημα μεταφρασμένο.

6. Πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης της χώρας προέλευσης από το οποίο να αποδεικνύεται, ότι το ενδιαφερόμενο πρόσωπο είναι άγαμο, τελεί εν χηρεία ή είναι διαζευγμένο.

7. Πιστοποιητικό Κρατικού Νοσηλευτικού Ιδρύματος της ημεδαπής, ότι δεν πάσχει από σεξουαλικά μεταδιδόμενη ή άλλη μολυσματική νόσο.

8. Πιστοποιητικό Κρατικού Νοσηλευτικού Ιδρύματος της ημεδαπής, ότι δεν πάσχει από οποιασδήποτε μορφής ψυχική νόσο και ότι δεν είναι χρήστης ναρκωτικών ουσιών.

9. Απόσπασμα ποινικού μητρώου της χώρας προέλευσης επίσημα μεταφρασμένο.

10. Πιστοποιητικό ποινικού μητρώου εκδιδόμενο από την Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου Δικαιοσύνης, ότι δεν έχει καταδικαστεί έστω και με οριστική απόφαση, για ανθρωποκτονία από πρόθεση (άρθρο 299 Π.Κ.), αποπλάνηση παιδιών (άρθρο 339 Π.Κ.), διευκόλυνση ακολασίας άλλων (άρθρο 348 Π.Κ.), μαστροπεία (άρθρο 349 Π.Δ.), σωματεμπορία (άρθρο 350 Π.Κ.), ληστεία (άρθρο 380 Π.Κ.) και εκβίαση (άρθρο 385 Π.Κ.), καθώς και για παράβαση των διατάξεων των νόμων περί όπλων και ναρκωτικών.

11. Δελτίο δακτυλοσκοπικής σήμανσης.

12. Τρεις (3) πρόσφατες έγχρωμες φωτογραφίες.

Γ. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΝΑΚΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΝΕΩΣΗΣ ΤΟΥ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟΥ ΑΣΚΗΣΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΩΝ ΕΠ΄ ΑΜΟΙΒΗ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

Το ανωτέρω πιστοποιητικό ασκήσεως επαγγέλματος ανακαλείται από το Νομάρχη ο οποίος το εξέδωσε στις εξής περιπτώσεις:

1. Όταν το πρόσωπο στο οποίο έχει χορηγηθεί συνάψει νόμιμο γάμο.
2. Σε περίπτωση που το κατέχον το πιστοποιητικό εκδιδόμενο πρόσωπο προσβληθεί από σεξουαλικά μεταδιδόμενη ή άλλη μολυσματική νόσο, μέχρι τελικής αποθεραπείας του, όπως ορίζουν οι διατάξεις της παρ.2 του άρθρου 2 του Ν.2734/99. Η ανάκληση παύει να ισχύει με την προσκόμιση στον αρμόδιο Νομάρχη πιστοποιητικού αποθεραπείας εκδιδόμενο από Κρατικό Νοσηλευτικό ίδρυμα.
3. Σε περίπτωση που το κατέχον το πιστοποιητικό, εκδιδόμενο πρόσωπο, προσβληθεί από σεξουαλικά μεταδιδόμενη ή άλλη μολυσματική νόσο μη ιάσιμη, το οποίο και θα βεβαιώνεται από Κρατικό Νοσηλευτικό ίδρυμα.
4. Όταν βεβαιωθεί με σχετικό πιστοποιητικό Κρατικού Νοσηλευτικού Ιδρύματος ότι το κατέχον πιστοποιητικό άδειας ασκήσεως επαγγέλματος εκδιδόμενο πρόσωπο πάσχει από οποιασδήποτε μορφής ψυχική νόσο και ότι είναι χρήστης ναρκωτικών ουσιών.
5. Όταν εκδιδόμενο πρόσωπο αλλοδαπής υπηκοότητας απελαθεί από τη

χώρα.

Στο πιστοποιητικό ασκήσεως επαγγέλματος επικολλάται έγχρωμη φωτογραφία του προσώπου υπέρ του οποίου χορηγείται αυτό ισχύει για τρία (3) χρόνια για την περιοχή της οικείας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, η οποία και το εξέδωσε, είναι προσωποπαγές και δεν μεταβιβάζεται. Ανανεώνεται για ίσο χρονικό διάστημα με τους ίδιους όρους και τις ίδιες προϋποθέσεις της αρχικής χορήγησής του.

Το εν λόγω πιστοποιητικό για πρόσωπα αλλοδαπής υπηκοότητας, ισχύει για όσο χρονικό διάστημα διαρκεί η νόμιμη παραμονή τους στη χώρα εφόσον αυτή είναι μικρότερη της τριετίας.

Η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση, αφού εκδώσει το πιστοποιητικό ασκήσεως επαγγέλματος εκδιδομένου επ' αμοιβή προσώπου, μεριμνά άμεσα και υποχρεωτικά στην έκδοση από την αρμόδια υγειονομική υπηρεσία στη χορήγηση στο πρόσωπο που κατέχει το πιστοποιητικό, βιβλιαρίου υγείας.

Η παρούσα να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 8 Νοεμβρίου 1999

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΥΦΥΠ. ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΔΗΜΟΣΙΑΣ
ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ

ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

Γ . ΦΛΩΡΙΔΗΣ

Λ. ΠΑΠΑΔΗΜΑΣ

ΥΑ Β1///2000 (ΥΑ Β1/οικ{660 ΦΕΚ Β 198 2000): Διενέργεια ιατρικού ελέγχου των με αμοιβή εκδιδομένων προσώπων (286869)

Άρθρο

:0

ΦΕΚ Β` 198/22-2-2000. Αριθ. Β1/οικ.660.

Καθορισμός του τρόπου και της διαδικασίας
διενέργειας του ιατρικού ελέγχου των με αμοιβή
εκδιδομένων προσώπων.

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

Εχοντας υπόψη:

1. Τον Ν. 1558/1985 (ΦΕΚ 137Α`) Κυβέρνηση και Κυβερνητικά Όργανα.
2. Τον Ν. 2519/1997 (ΦΕΚ 165Α`) Ανάπτυξη και εκσυγχρονισμός του Εθνικού Συστήματος Υγείας, οργάνωση των υγειονομικών υπηρεσιών, ρυθμίσεις για το φάρμακο και άλλες διατάξεις.
3. Τα άρθρα 1 και 2 του Ν. 2734/99 (ΦΕΚ 161Α` ) "Εκδιδόμενα επ` αμοιβή πρόσωπα και άλλες διατάξεις".
4. Το Π.Δ. 138/1992 (ΦΕΚ 68Α` ) "Όργανισμός του Υπουργείου Υγείας Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων" όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με το Π.Δ. 349/1993 (ΦΕΚ 148Α`), 109/1995 (ΦΕΚ 71Α` ) και 349/1998 (ΦΕΚ 232 Α`).
5. Η 5803/13.11.1998 Κοινή Απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας "Ανάθεση Αρμοδιοτήτων στους Υφυπουργούς Υγείας και Πρόνοιας Ν. Φαρμάκη και Θ. Κοτσώνη". (ΦΕΚ 1178B).
6. Την υπ` αριθμ. 38449/8.11.1999 Κοινή Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ 2056/24.11.1999 τεύχος β) "περί καθορισμού της διαδικασίας έκδοσης, ανάκλησης και ανανέωσης του πιστοποιητικού άσκησης επαγγέλματος, την οποία υποχρεούται να κατέχει πρόσωπο το οποίο εκδίδεται με αμοιβή και το οποίο χορηγείται από τον Νομάρχη του τόπου κατοικίας του αιτούντος το πιστοποιητικό προσώπου.
7. Την υπ` αριθμ. 81/661/10.2.2000 Υπουργική Απόφαση του Υφυπουργού Υγείας Ν. Φαρμάκη σχετικά με τον καθορισμό των σεξουαλικώς

μεταδιδόμενων νοσημάτων, αποφασίζουμε:

Άρθρο

:ΜΟΝΟΝ

Άρθρο Μόνο

Καθορίζουμε τον τρόπο και την διαδικασία διενέργειας του ιατρικού ελέγχου των με αμοιβή εκδιδόμενων προσώπων που απαιτείται βάσει του Ν. 2734/1999, άρθρο 2, παρ. 3, καθώς και τα μέτρα για τη διευκόλυνση και εξασφάλισή του ως εξής:

α) Μία φορά το χρόνο, έλεγχος για φυματίωση με ακτινογραφία θώρακα και εξετάσεις για χλαμύδια. Επίσης εξέταση κατά Παπανικολάου (Pap - test) δια την προστασία των ιδίων.

β) Ανά 3μήνο εξέταση αίματος για προσδιορισμό αντισωμάτων HIV.

γ) Κάθε μήνα, έλεγχος για σύφιλη (RPR).

δ) Κάθε 15ημέρες έλεγχο ύπαρξης γονοκόκκου, τριχομονάδων, ή μυκήτων με κλινική εξέταση και λήψη κολπικού υγρού (ή ουρηθρικού για τους άνδρες).

ε) Κρίνεται σκόπιμο-μετά από έλεγχο των ορολογικών δεικτών της Ηπατίτιδας Β να εμβολιάζονται κατά της Ηπατίτιδας Β όλα τα εκδιδόμενα άτομα.

Οι ανωτέρω εξετάσεις θα γίνονται δωρεάν στα αντιαφροδισιακά ιατρεία όπου υπάρχουν, ή στα περιφερειακά και νομαρχιακά νοσοκομεία με ευθύνη του προϊσταμένου της Δ/νσης Υγείας της κάθε Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης.

Από τις διατάξεις της παρούσας δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του Κρατικού Προϋπολογισμού.

Η παρούσα να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 10 Φεβρουαρίου 2000

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

Ν. ΦΑΡΜΑΚΗΣ

ΦΕΚ Β` 198/22-2-2000. Αριθ. Β1/οικ.661.

Καθορισμός των σεξουαλικά μεταδιδόμενων νοσημάτων από τα οποία δεν πρέπει να είναι προσβεβλημένα τα υποψήφια για το επάγγελμα των με αμοιβή εκδιδόμενων προσώπων.

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

Εχοντας υπόψη:

1. Τον Ν. 1558/1985 (ΦΕΚ 137Α`) "Κυβέρνηση και Κυβερνητικά Όργανα".
2. Τον Ν. 2519/1997 (ΦΕΚ 165Α`) Ανάπτυξη και εκσυγχρονισμός του Εθνικού Συστήματος Υγείας, οργάνωση των υγειονομικών υπηρεσιών, ρυθμίσεις για το φάρμακο και άλλες διατάξεις.
3. Το άρθρο 1 παρ. γ του Ν. 2734/99 (ΦΕΚ 161Α` ) "Εκδιδόμενα επ` αμοιβή πρόσωπα και άλλες διατάξεις".
4. Το Π. Δ. 138/1992 (ΦΕΚ 68Α` ) "Οργανισμός του Υπουργείου Υγείας Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων" όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με το Π.Δ. 349/1993 (ΦΕΚ 148Α`), 109/1995 (ΦΕΚ 71Α` ) και 349/1998 (ΦΕΚ 232Α`).
5. Η 5803/13..11.1998 Κοινή Απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας "Ανάθεση Αρμοδιοτήτων στους Υφυπουργούς Υγείας και Πρόνοιας Ν. Φαρμάκη και Θ. Κοτσώνη" (ΦΕΚ 1178 Β).
6. Την υπ` αριθμ. 38449/8.11.1999 Κοινή Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ 2056/24.11.1999 τεύχος β) "περί καθορισμού της διαδικασίας έκδοσης, ανάκλησης και ανανέωσης του πιστοποιητικού άσκησης επαγγέλματος, την οποία υποχρεούται να κατέχει πρόσωπο το οποίο εκδίδεται με αμοιβή και το οποίο χορηγείται από τον Νομάρχη του τόπου κατοικίας του αιτούντος το πιστοποιητικό προσώπου, αποφασίζουμε:

Άρθρο ΜΟΝΟΝ

Άρθρο Μόνο

Καθορίζουμε τα σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα (άρθρο 1 παρ. γ του Ν. 2734/99) από τα οποία δεν πρέπει να είναι προσβεβλημένα τα υποψήφια για το επάγγελμα των με αμοιβή εκδιδόμενων προσώπων άτομα ως εξής:

- > Σύφιλη
- > Βλενόρροια
- > Τριχομονάδες
- > Ιό της επίκτητης ανθρώπινης ανοσοανεπάρκειας (HIV)
- > Ερπητας των γεννητικών οργάνων (HSV - 2) με κλινικές εκδηλώσεις.

> Βουβωνικό λεμφοκοκκίωμα (v. των Nicolas - Favre)

> Αφροδίσιο λεμφοκοκκίωμα (Chlamydia Trachomatis)

> Μαλακό έλκος (Haemophilis Ducrei)

Επιπλέον καθορίζουμε ως μολυσματικό νόσημα, για το οποίο πρέπει να ελέγχονται τα με αμοιβή εκδιδόμενα άτομα όπως αναφέρεται στο άρθρο 1 παρ. γ Ν.2734/99, την φυματίωση.

Οι εξετάσεις για τα παραπάνω νοσήματα θα διενεργούνται δωρεάν σε Κρατικά Νοσηλευτικά Ιδρύματα.

Από τις διατάξεις της παρούσας δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του Κρατικού Προϋπολογισμού.

Η παρούσα να δημοσιευθεί στην εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 10 Φεβρουαρίου 2000

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
Ν. ΦΑΡΜΑΚΗΣ

ΥΑ 4861/2001: Έκδοση, κλπ. πιστοπ/κού άσκησης επαγγέλματ. εκδιδόμενου προσ. (297758)

Άρθρο

:0

ΦΕΚ Β` 206/2.3.2001 Αριθ. 4861

Καθορισμός της διαδικασίας έκδοσης ανάκλησης και ανανέωσης του πιστοποιητικού άσκησης επαγγέλματος το οποίο υποχρεούται να κατέχει πρόσωπο το οποίο υποχρεούται να κατέχει πρόσωπο το οποίο εκδίδεται με αμοιβή.

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ .

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΔΗΜ. ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ-
ΥΓΕΙΑΣ & ΠΡΟΝΟΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 1 του Ν. 2734/99 Εκδιδόμενα με αμοιβή πρόσωπα και άλλες διατάξεις" όπως αντικαταστάθηκαν με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 12 του Ν. 2839/2000 "Ρυθμίσεις θεμάτων του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και άλλες διατάξεις"

2. Την αριθμ. πρωτ. ΔΙΔΚΙΦ.1/2/11187/12.5.2000 (ΦΕΚ 630/8/12.5.2000) Κοινή Απόφαση του Πρωθυπουργού και της Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης "Ανάθεση αρμοδιοτήτων της Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης στους Υφυπουργούς Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης Λεωνίδα Τζανή και Κων/νο Καϊσερλη".

3. Την 2850/18.4.2000 Κοινή Απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας "Ανάθεση αρμοδιοτήτων στους Υφυπουργούς Υγείας και Πρόνοιας Χριστίνα Σπυράκη και Δημήτριο Θάνο" (ΦΕΚ 565/8/20.4.2000).

Το γεγονός ότι από τις διατάξεις αυτής της απόφασης δεν προκαλείται δαπάνη εις βάρος του κρατικού προϋπολογισμού, αποφασίζουμε:

Άρθρο

:ΜΟΝΟΝ

Καθορίζουμε την διαδικασία έκδοσης, ανάκλησης και ανανέωσης του πιστοποιητικού άσκησης επαγγέλματος, το οποίο υποχρεούται να κατέχει πρόσωπο το οποίο εκδίδεται με αμοιβή και το οποίο χορηγείται από το Νομάρχη του τόπου κατοικίας του αιτούντος το πιστοποιητικό προσώπου.

Στο πιστοποιητικό ασκήσεως επαγγέλματος επικολλάται έγχρωμη φωτογραφία του προσώπου υπέρ του οποίου χορηγείται αυτό, ισχύει για τρία (3) χρόνια για την περιοχή της οικείας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, η οποία και το εξέδωσε, είναι προσωποπαγές και δεν μεταβιβάζεται.

Η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση, αφού εκδώσει το πιστοποιητικό ασκήσεως επαγγέλματος εκδιδόμενου επ' αμοιβή προσώπου, μεριμνά άμεσα και

υποχρεωτικά για την έκδοση από την αρμόδια υγειονομική υπηρεσία της χορήγησης στο πρόσωπο που κατέχει το πιστοποιητικό, βιβλιαρίου υγείας.

Α` ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ ΤΟΥ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟΥ
ΑΣΚΗΣΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ ΣΕ ΠΡΟΣΩΠΑ ΗΜΕΔΑΠΗΣ
ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑΣ

Καθορίζουμε τα δικαιολογητικά, τα οποία υποχρεούται να υποβάλλει το ενδιαφερόμενο πρόσωπο στον οικείο Νομόρχη, προκειμένου να του χορηγηθεί το ανωτέρω πιστοποιητικό.

1. Αίτηση με χαρτόσημο, στην οποία αναγράφονται τα πλήρη στοιχεία ταυτότητας του προσώπου, περί χορήγησης πιστοποιητικού άσκησης επαγγέλματος εκδιδόμενου με αμοιβή προσώπου.
2. Επικυρωμένο φωτοαντίγραφο του Δελτίου Αστυνομικής Ταυτότητας.
3. Πιστοποιητικό Γέννησης.
4. Πιστοποιητικό Οικογενειακής Κατάστασης του ενδιαφερομένου προσώπου από το οποίο να αποδεικνύεται, ότι είναι άγαμο, τελεί εν χηρεία ή είναι διαζευγμένο.
5. Πιστοποιητικό Κρατικού Νοσηλευτικού Ιδρύματος, ότι δεν πάσχει από σεξουαλικά μεταδιδόμενη ή άλλη μολυσματική νόσο.
6. Πιστοποιητικό Κρατικού Νοσηλευτικού Ιδρύματος, ότι δεν πάσχει από οποιασδήποτε μορφής ψυχική νόσο και ότι δεν είναι χρήστης ναρκωτικών ουσιών.
7. Απόσπασμα Ποινικού Μητρώου Τύπου Β` .
8. Βεβαίωση του Πρωτοδικείου. ότι δεν έχει καταδικαστεί με αμετάκλητη απόφαση για ανθρωποκτονία από πρόθεση (άρθρο 299 Π.Κ), αποπλάνηση παιδιών (άρθρο 339 Π.Κ), μαστροπεία (άρθρο 349 Π.Δ),

σωματεμπορία (άρθρο 350 Π.Κ), ληστεία (άρθρο 380 Π.Κ) και εκβίαση (άρθρο 385 Π. Κ), καθώς και για παράβαση των διατάξεων των νόμων περί όπλων και ναρκωτικών.

9. Δελτίο δακτυλοσκοπικής σήμανσης.

10. Τρεις (3) πρόσφατες έγχρωμες φωτογραφίες.

Β` ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ ΤΟΥ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟΥ
ΑΣΚΗΣΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ ΣΕ ΠΡΟΣΩΠΑ ΑΛΛΟΔΑΠΗΣ
ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑΣ

Καθορίζουμε τα δικαιολογητικά τα οποία υποχρεούται να υποβάλλει το ενδιαφερόμενο πρόσωπο αλλοδαπής υπηκοότητας, στον οικείο Νομάρχη, προκειμένου να του χορηγηθεί το ανωτέρω πιστοποιητικό.

1. Αίτηση με χαρτόσημο, στην οποία αναγράφονται τα πλήρη στοιχεία ταυτότητας του προσώπου, περί χορήγησης σε αυτό πιστοποιητικού άσκησης επαγγέλματος εκδιδομένου με αμοιβή προσώπου.

2. Επικυρωμένο φωτοαντίγραφο του Διαβατηρίου.

3. Επικυρωμένο φωτοαντίγραφο της άδειας παραμονής.

4. Πιστοποιητικό περί μη απελάσεως.

5. Πιστοποιητικό γέννησης του ενδιαφερομένου προσώπου της χώρας προέλευσης, επίσημα μεταφρασμένο.

6. Πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης της χώρας προέλευσης από το οποίο να αποδεικνύεται, ότι το ενδιαφερόμενο πρόσωπο είναι άγαμο, τελεί εν χηρεία ή είναι διαζευγμένο.

7. Πιστοποιητικό Κρατικού Νοσηλευτικού Ιδρύματος της ημεδαπής, ότι δεν πάσχει από σεξουαλικά μεταδιδόμενη ή άλλη μολυσματική νόσο.

8. Πιστοποιητικό Κρατικού Νοσηλευτικού Ιδρύματος της ημεδαπής, ότι δεν πάσχει από οποιασδήποτε μορφής ψυχική νόσο και ότι δεν είναι

χρήστης ναρκωτικών ουσιών.

9. Απόσπασμα ποινικού μητρώου της χώρας προέλευσης επίσημα μεταφρασμένο.

10., Πιστοποιητικό ποινικού μητρώου εκδιδόμενο από την Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου Δικαιοσύνης, ότι δεν έχει καταδικαστεί με αμετάκλητη απόφαση, για ανθρωποκτονία από πρόθεση (άρθρο 299 Π.Κ), αποπλάνηση παιδιών (άρθρο 339 Π.Κ), μαστροπεία (άρθρο 349 ηΔ), σωματεμπορία (άρθρο 350 Π.Κ), ληστεία (άρθρο 380 Π.Κ) και εκβίαση (άρθρο 385 Π.Κ), καθώς και για παράβαση των διατάξεων των νόμων περί όπλων και ναρκωτικών.

11. Δελτίο δακτυλοσκοπικής σήμανσης.

12. Τρεις (3) πρόσφατες έγχρωμες φωτογραφίες.

Γ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΝΑΚΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΝΕΩΣΗΣ ΤΟΥ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟΥ ΑΣΚΗΣΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΩΝ ΕΠ' ΑΜΟΙΒΗ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

Το ανωτέρω πιστοποιητικό ασκήσεως επαγγέλματος ανακαλείται από το Νομάρχη ο οποίος το εξέδωσε στις εξής περιπτώσεις:

1. Όταν το πρόσωπο στο οποίο έχει χορηγηθεί συνάψει νόμιμο γάμο.
2. Σε περίπτωση που το κατέχον το πιστοποιητικό εκδιδόμενο πρόσωπο προσβληθεί από σεξουαλικά μεταδιδόμενη ή άλλη μολυσματική νόσο, μέχρι τελικής αποθεραπείας του, όπως ορίζουν οι διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 2 του Ν. 2734/99. Η ανάκληση παύει να ισχύει με την προσκόμιση στον αρμόδιο Νομάρχη πιστοποιητικού αποθεραπείας εκδιδόμενο από Κρατικό Νοσηλευτικό Ίδρυμα.
3. Σε περίπτωση που το κατέχον το πιστοποιητικό, εκδιδόμενο πρόσωπο, προσβληθεί από σεξουαλικά μεταδιδόμενη ή άλλη μολυσματική νόσο μη

ιάσιμη, το οποίο και θα βεβαιώνεται από Κρατικό Νοσηλευτικό Ίδρυμα.

4. Όταν βεβαιωθεί με σχετικό πιστοποιητικό Κρατικού Νοσηλευτικού Ιδρύματος ότι το κατέχον πιστοποιητικό άδειας ασκήσεως επαγγέλματος εκδιδόμενο πρόσωπο πάσχει από οποιασδήποτε μορφής ψυχική νόσο και ότι είναι χρήστης ναρκωτικών ουσιών.

5. Όταν εκδιδόμενο πρόσωπο αλλοδαπής υπηκοότητας απελαθεί από τη χώρα.

6. Ανανεώνεται για ίσο χρονικό διάστημα με τους ίδιους όρους και τις ίδιες προϋποθέσεις της αρχικής χορήγησής του.

7. Το εν λόγω πιστοποιητικό για πρόσωπα αλλοδαπής υπηκοότητας, ισχύει για όσο χρονικό διάστημα διαρκεί η νόμιμη παραμονή τους στη χώρα εφόσον αυτή είναι μικρότερη της τριετίας.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 12 Φεβρουαρίου 2001

ΟΙ ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΔΗΜ. ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΥΓΕΙΑΣ & ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ

Κ. ΚΑΙΣΕΡΛΗΣ

Χ.ΣΠΥΡΑΚΗ

ΠΟΙΝΙΚΟΣ ΚΩΔΙΚΑΣ

Άρθρο 348.

Διευκόλυνση ακολασίας άλλων

1. Όποιος κατ' επάγγελμα διευκολύνει με οποιοδήποτε τρόπο την ασέλγεια μεταξύ άλλων τιμωρείται με Φυλάκιση μέχρι ενός έτους.

2. Με Φυλάκιση μέχρι τριών ετών και με χρηματική ποινή τιμωρείται όποιος διευκολύνει την ασέλγεια μεταξύ άλλων χρησιμοποιώντας απατηλά μέσα και αν ακόμη δεν ενεργεί κατ' επάγγελμα.

"3. Όποιος κατ' επάγγελμα ή από κερδοσκοπία επιχειρεί να διευκολύνει, έστω και συγκαλυμμένα, με τη δημοσίευση αγγελίας, εικόνας, αριθμού τηλεφωνικής σύνδεσης ή με τη μετάδοση ηλεκτρονικών μηνυμάτων ή με οποιονδήποτε άλλο τρόπο την ασέλγεια με

ανήλικο τιμωρείται με Φυλάκιση και με χρηματική ποινή δέκα χιλιάδων έως εκατό χιλιάδων ευρώ."

*** Η παρ.3 προστέθηκε με το άρθρο 5 Ν.3064/2002,ΦΕΚ Α 248/15.10.2002.

*** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ:Κατά το άρθρο πέμπτο Ν.3625/2007,ΦΕΚ Α 290/24.12.2007:
"Υποθέσεις ανηλίκων θυμάτων των πράξεων που αναφέρονται στα άρθρα 323 Α παρ. 4, 324 και στα άρθρα 336, 337, 338, 339, 342, 343, 345, 346, 347, 348, 348Α, 349, 351, 351Α και 353 ανακρίνονται και εκδικάζονται σε όλους τους βαθμούς δικαιοδοσίας εντός δύο ετών από την τέλεση της πράξης ή τη διαπίστωση τέλεσης της".

"Άρθρο 349
Μαστροπεία.

"1. Όποιος, για να εξυπηρετήσει την ακολασία άλλων, προάγει ή εξωθεί στην πορνεία ανήλικο ή υποθάλπει ή εξαναγκάζει ή διευκολύνει ή συμμετέχει στην πορνεία ανηλίκων, τιμωρείται με Κάθειρξη μέχρι δέκα ετών και με χρηματική ποινή δέκα χιλιάδων έως πενήντα χιλιάδων ευρώ."

*** Η παρ.1 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρ.5 παρ.1 Ν.3727/2008,
ΦΕΚ Α 257/18.12.2008.

2. Με Κάθειρξη και χρηματική ποινή πενήντα χιλιάδων έως εκατό χιλιάδων ευρώ τιμωρείται ο υπαίτιος, αν το έγκλημα τελέστηκε: α) εναντίον προσώπου νεότερου των δεκαπέντε ετών, β) με απατηλά μέσα, γ) από τον ανιόντα συγγενή εξ αίματος ή εξ αγχιστείας ή από θετό γονέα, σύζυγο, επίτροπο ή από άλλον στον οποίο έχουν εμπιστευθεί τον ανήλικο για ανατροφή, διδασκαλία, επίβλεψη ή φύλαξη, έστω και προσωρινή, δ) από υπάλληλο ο οποίος κατά την άσκηση της υπηρεσίας του ή επωφελούμενος από την ιδιότητά του αυτή διαπράπει ή συμμετέχει με οποιονδήποτε τρόπο στη πράξη.

"ε. με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων επικοινωνίας,

στ. με προσφορά ή υπόσχεση πληρωμής χρημάτων ή οποιουδήποτε άλλου ανταλλάγματος."

*** Οι περ.ε' και στ' προστέθηκαν με το άρθρ.5 παρ.2 Ν.3727/2008,
ΦΕΚ Α 257/18.12.2008.

3. Οποιος κατ' επάγγελμα ή από κερδοσκοπία προάγει στην πορνεία γυναίκες τιμωρείται με Φυλάκιση τουλάχιστον δεκαοκτώ μηνών και με χρηματική ποινή. Η τέλεση της πράξης από υπάλληλο, ο οποίος κατά την άσκηση της υπηρεσίας του ή επωφελούμενος από την ιδιότητά του αυτή διαπράπει ή συμμετέχει με οποιονδήποτε τρόπο στην πράξη, συνιστά επιβαρυντική περίπτωση."

*** Το άρθρο 349 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 7 Ν.3064/2002,
ΦΕΚ Α 248/15.10.2002.

*** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Με την παρ.6 άρθρ.11 Ν.3064/2002,ΦΕΚ Α 248/15.10.2002,
ορίζεται ότι:

Η έκδοση τελεσίδικης καταδικαστικής απόφασης για κάποια από τις πράξεις των άρθρων 348Α, 349 και 351 του Ποινικού Κώδικα που τελέστηκε σε κατάσταση ή επιχείρηση γνωστοποιείται, με μέριμνα της αρμόδιας εισαγγελικής αρχής, στον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας μέσα σε ένα μήνα από τη δημοσίευσή της. Ο τελευταίος υποχρεούται μέσα σε ένα μήνα από τη γνωστοποίηση της απόφασης να αφαιρέσει την άδεια λειτουργίας του καταστήματος ή της επιχείρησης όπου τελέστηκε το αδίκημα, για χρονικό διάστημα ενός μέχρι τριών ετών, μπορεί δε, συνεκτιμώντας και τις λοιπές περιστάσεις, να επιβάλει την οριστική αφαίρεση της άδειας λειτουργίας ή, αν τέτοια άδεια δεν προβλέπεται από το νόμο, απαγόρευση της άσκησης της επιχειρηματικής δραστηριότητας του καταστήματος ή της επιχείρησης. Μέχρις εκδόσεως της τελεσίδικης απόφασης, απαγόρευση λειτουργίας μπορεί

προσωρινά να επιβληθεί υπό τις παραπάνω προϋποθέσεις και με την ίδια διαδικασία αμέσως μετά την άσκηση ποινικής δίωξης.

*** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Με το άρθρο πέμπτο Ν.3625/2007,ΦΕΚ Α 290/24.12.2007,ορίζεται ότι:

"Υποθέσεις ανηλικών θυμάτων των πράξεων που αναφέρονται στα άρθρα 323 Α παρ. 4, 324 και στα άρθρα 336, 337, 338, 339, 342, 343, 345, 346, 347, 348, 348Α, 349, 351, 351Α και 353 ανακρίνονται και εκδικάζονται σε όλους τους βαθμούς δικαιοδοσίας εντός δύο ετών από την τέλεση της πράξης ή τη διαπίστωση τέλεσης της".
Εκμετάλλευση πόρνης

Άρθρο 350.

Άντρας που συντηρείται ολικά ή εν μέρει από γυναίκα που ασκεί κατ' επάγγελμα την πορνεία και από την εκμετάλλευση των σχετικών ανήθικων κερδών της τιμωρείται με Φυλάκιση εξ μηνών μέχρι τριών ετών, "αν δεν υπάρχει περίπτωση να τιμωρηθεί για άλλη βαρύτερη αξιόποινη πράξη."

*** Η εντός φράση " " προστέθηκε με το άρθρο 11 Ν.3064/2002, ΦΕΚ Α 248/15.10.2002.

Άρθρο 351

Σωματεμπορία.

«1. Όποιος, με τη χρήση βίας, απειλής βίας ή άλλων εξαναγκαστικών μέσων, με επιβολή ή κατάχρηση εξουσίας ή με απαγωγή, προσλαμβάνει, μεταφέρει ή προωθεί εντός ή εκτός της επικράτειας, κατακρατεί, υποθάλπει, παραδίδει με ή χωρίς αντάλλαγμα σε άλλον ή παραλαμβάνει από άλλον πρόσωπο, με σκοπό να προβεί ο ίδιος ή άλλος στη γενετήσια εκμετάλλευση του, τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών και χρηματική ποινή δέκα χιλιάδων έως πενήντα χιλιάδων ευρώ.»

*** Η παράγραφος 1 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παράγραφο 5 άρθρου 2 Ν.4198/2013, ΦΕΚ Α 215/11.10.2013.

2. Με την ποινή της προηγούμενης παραγράφου τιμωρείται ο υπαίτιος αν, για να πετύχει τον ίδιο σκοπό, αποσπά τη συναίνεση προσώπου με τη χρήση απατηλών μέσων ή το παρασύρει, εκμεταλλευόμενος την ευάλωτη θέση του με υποσχέσεις, δώρα, πληρωμές ή παροχή άλλων ωφελημάτων.

3. Οποιος εν γνώσει ενεργεί ασελήγη πράξη με πρόσωπο το οποίο τελεί υπό τις συνθήκες που περιγράφονται στις παραγράφους 1 και 2 τιμωρείται με Φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών.

«4. Με κάθειρξη τουλάχιστον δέκα ετών και χρηματική ποινή πενήντα χιλιάδων έως εκατό χιλιάδων ευρώ τιμωρείται ο υπαίτιος σύμφωνα με τις προηγούμενες παραγράφους, αν η πράξη:

α) στρέφεται κατά ανηλικού ή συνδέεται με την πνευματική αδυναμία ή την κοφότητα του παθόντος,

β) τελέστηκε από ένα από τα πρόσωπα που αναφέρονται στο στοιχείο γ` της παραγράφου 2 του άρθρου 349,

γ) συνδέεται με την παράνομη είσοδο, παραμονή ή έξοδο του παθόντος από τη χώρα,

δ) τελείται κατ' επάγγελμα,

ε) τελείται από υπάλληλο ο οποίος κατά την άσκηση της υπηρεσίας του ή επωφελούμενος από την ιδιότητα του αυτή διαπράττει ή συμμετέχει με οποιονδήποτε τρόπο στην πράξη ή

στ) είχε ως αποτέλεσμα την ιδιαίτερα σοβαρή βλάβη της υγείας του παθόντος ή εξέθεσε τη ζωή αυτού σε σοβαρό κίνδυνο.»

*** Η παράγραφος 4 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παράγραφο 6 άρθρου 2 Ν.4198/2013,
ΦΕΚ Α 215/11.10.2013.

5. Αν κάποια από τις πράξεις της πρώτης και δεύτερης παραγράφου είχε ως αποτέλεσμα το θάνατο του παθόντος επιβάλλεται ισόβια Κάθειρξη.

6. Η κατά τις προηγούμενες παραγράφους γενετήσια εκμετάλλευση συνίσταται στην επιχείρηση από κερδοσκοπία οποιασδήποτε ασελγούς πράξης ή στη χρησιμοποίηση από κερδοσκοπία του σώματος, της φωνής ή της εικόνας προσώπου για την πραγματική ή προσποιητή επιχείρηση τέτοιας πράξης ή για την παροχή εργασίας ή υπηρεσιών που αποσκοπούν στη γενετήσια διέγερση."

*** Το άρθρο 351 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 8 Ν.3064/2002,
ΦΕΚ Α 248/15.10.2002.(Βλ.προισχύσαν άρθρο 351 στο άρθρο 8 ΝΔ 4090/1960).

*** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Βλ. παρ.6 άρθρ.11 Ν.3064/2002,ΦΕΚ Α 248/15.10.2002,
σχ.με πράξεις των άρθρων 348Α, 349 και 351 του Ποινικού Κώδικα που τελέστηκαν σε κατάσταση ή επιχείρηση.

***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Με το άρθρο πέμπτο Ν.3625/2007,ΦΕΚ Α 290/24.12.2007,ορίζεται ότι:
"Υποθέσεις ανηλικών θυμάτων των πράξεων που αναφέρονται στα άρθρα 323 Α παρ. 4, 324 και στα άρθρα 336, 337, 338, 339, 342, 343, 345, 346, 347, 348, 348Α, 349, 351, 351Α και 353 ανακρίνονται και εκδικάζονται σε όλους τους βαθμούς δικαιοδοσίας εντός δύο ετών από την τέλεση της πράξης ή τη διαπίστωση τέλεσης της".

*** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Βλ. και άρθρο 3 Ν.4198/2013,ΦΕΚ Α 215/11.10.2013.
σχ. με ευθύνη νομικών προσώπων για πράξεις του παρόντος άρθρου.

"Άρθρο 351Α
Ασέλγεια με ανήλικο έναντι αμοιβής.

1. Η ασελγής πράξη με ανήλικο που τελείται από ενήλικο με αμοιβή ή με άλλα υλικά ανταλλάγματα ή η ασελγής πράξη μεταξύ ανηλικών που προκαλείται από ενήλικο με τον ίδιο τρόπο και τελείται ενώπιον αυτού ή άλλου ενηλίκου τιμωρείται ως εξής:

α) αν ο παθών δεν συμπλήρωσε τα δέκα έτη, με Κάθειρξη τουλάχιστον δέκα ετών και χρηματική ποινή εκατό χιλιάδων έως πεντακοσίων χιλιάδων ευρώ,

β) αν ο παθών συμπλήρωσε τα δέκα, όχι όμως και τα δεκαπέντε έτη, με Κάθειρξη μέχρι δέκα ετών και χρηματική ποινή πενήντα χιλιάδων έως εκατό χιλιάδων ευρώ και

γ) αν συμπλήρωσε τα δεκαπέντε έτη, με Φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους και χρηματική ποινή δέκα χιλιάδων έως πενήντα χιλιάδων ευρώ.

Κατά την επιμέτρηση της ποινής δεν εφαρμόζεται το άρθρο 83 στοιχείο ε.

2. Η κατά συνήθεια τέλεση της πράξης από τον ενήλικο σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο συνιστά επιβαρυντική περίπτωση.

3. Αν η πράξη της πρώτης παραγράφου είχε ως αποτέλεσμα το θάνατο του παθόντος επιβάλλεται ισόβια Κάθειρξη."

*** Το άρθρο 351Α προστέθηκε με το άρθρο 9 Ν.3064/2002,
ΦΕΚ Α 248/15.10.2002.

*** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Με το άρθρο πέμπτο Ν.3625/2007,ΦΕΚ Α 290/24.12.2007,ορίζεται

ότι:
"Υποθέσεις ανηλικών θυμάτων των πράξεων που αναφέρονται στα άρθρα 323 Α παρ. 4, 324 και στα άρθρα 336, 337, 338, 339, 342, 343, 345, 346, 347, 348, 348Α, 349, 351, 351Α και 353 ανακρίνονται και εκδικάζονται σε όλους τους βαθμούς δικαιοδοσίας εντός δύο ετών από την τέλεση της πράξης ή τη διαπίστωση τέλεσης της".

Αθήνα, 15/12/2017

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ